ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

Шаҳар ижтимоий-сиёсий газетаси

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

№ 94 (8.829) ◆ 1996 йил ◆ 9 август, жума ◆ Сотувда эркин нархда

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНИ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МУСТАҚИЛЛИГИ ЭЪЛОН ҚИЛИНГАНИНИНГ БЕШ ЙИЛЛИГИ МУНОСАБАТИ БИЛАН АМНИСТИЯ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Республикаси Мустақиллигининг беш йиллиги муносабати билан инсонпарварлик тамойилига амал қилган ҳолда, Ўзбекистон Республикаси Конституцияси 93-моддасининг 20-бандига асосан

ҚАРОР ҚИЛАМАН:

1. Озодликдан маҳрум этилганларнинг қуйидаги тоифаси озодликдан маҳрум қилиш тарзидаги жазодан, шунингдек, озодликдан маҳрум қилиш билан боғлиқ бўлмаган жазолардан озод қилинсин:

а) Иккинчи жаҳон уруши иштирокчилари ва уларга тенглаштирилган шахслар, шунингдек, Чернобил атом электростанциясидаги авария оқибатларини тугатишда иштирок этган шахслар;

б) аёллар ва вояга етмаганлар;

в) ёши 60 дан ошган эркаклар;

г) биринчи ва иккинчи гуруҳ ногиронлари.

2. Биринчи марта уч йилгача муддатга озодликдан маҳрум этилган шахслар, шунингдек, озодликдан маҳрум этиш билан боғлиқ бўлмаган жазоларга ҳукм қилинган шахслар жазодан озод қилинсин.

3. Биринчи марта беш йилгача муддатга озодликдан маҳрум этишга ҳукм қилинган ва белгиланган жазо муддатининг камида учдан бир қисмини ўтаган шахслар жазодан озод қилинсин.

4. Эҳтиётсизлик орқасида жиноят қилгани учун ўн йилга қадар муддатга озодликдан маҳрум этишга ҳукм қилинган ва белгиланган жазо муддатининг камида ярмини ўтаган шахслар жазодан озод қилинсин.

5. Фармон кучга киргунига қадар содир этилган жиноятлар юзасидан олиб борилаётган барча терговишлари ва судда кўрилмаган ишлари тугатилсин:

а) 1-моддада санаб ўтилган ва Фармоннинг 7-моддаси таъсирига тушмайдиган шахсларга нисбатан;

б) ижтимоий хавфи катта бўлмаган жиноятларни содир этган шахсларга нисбатан.

6. Мазкур Фармонга асосан озод қилинмайдиган шахсларнинг қуйидаги тоифаси учун жазо муддатининг ўталмаган қисми қисқартирилсин:

а) биринчи марта қасддан қилган жинояти учун беш йилга қадар муддатга озодликдан маҳрум қилинган, шунингдек, эҳтиётсизлик орқасида жиноят содир қилган шахсларга белгиланган жазо муддатининг ярми;

б) қасддан қилган жинояти учун беш йилдан ортиқ муддатга озодликдан маҳрум қилинган шахсларга белгиланган жазо муддатининг тўртдан бир қисми.

7. Фармоннинг 1-5-моддалари ўта оғир жиноятлар учун (Жиноят кодексининг 167-моддаси 4-қисми «А» бандида кўрсатилган жиноятларни содир қилганлар бундан мустасно), жиноий уюшмалар таркибидаги жиноятлари учун, ўқотар қуроллар ва гиёҳвандлик воситаларини ўтказиш (сотиш) билан боғлиқ жиноятлари учун ҳукм қилинганларга, ўта хавфли рецидивистларга, шунингдек, жазони ўташ тартиботини ашаддий бузувчиларга нисбатан қўлланилмайди.

Фармоннинг 6-моддаси жазо ўташ тартиботини ашаддий бузувчиларга нисбатан қўлланилмасин.

8. Фармон эълон қилинган кундан кучга киради ва тўрт ой мобайнида ижро этилсин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти
И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1996 йил, 7 август.

ПРЕЗИДЕНТ МОСКВАГА ЖЎНАБ КЕТДИ

8 август куни Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Москвага жўнаб кетди. У Россия давлат раҳбарининг ўз лавозимига тантанали равишда киришиш маросимида қатнашади. Президент Борис Ельциннинг инаугурация маросими 9 август куни Кремлда бўлиб ўтади.

— Биз Россиядаги Президент сайловидан олдин, сайлов арафаларида Президентликка номзод Борис Ельцин ва унинг тимсолида ушбу мамлакатдаги демократик кучларни қўллаб-қувватлашимизни бир неча бор такрорлаган эдик, — деди Президент Ислом Каримов аэропортда журналистларнинг саволларига жавоб берар экан. — Россиянинг жаҳон миқёсидаги ўрнини ҳисобга оладиган бўлсак, сайловда мамлакатдаги демократик кучларнинг ғалаба қозонишидан барча манфаатдор эди. Биз бундан буён Россия демократик ўзгаришлар йўлидан дадил боришига аминмиз ҳамда бу давлат билан ўзаро муносабатларни янада мустаҳкамлашга тайёрмиз.

Тошкент аэропортида мамлакатимиз раҳбарини Ўзбекистон Олий Мажлиси Раиси Э. Халилов, Бош вазир Ў. Султонов, Бош вазирнинг биринчи ўринбосари И. Жўрабеков, Президентнинг Давлат маслаҳатчиси Б. Ғуломов, Тошкент шаҳар ҳокими К. Тўлаганов ва бошқа расмий кишилар кузатиб қолди.

Кузатиш маросимида Россия Федерациясининг Ўзбекистондаги муваққат ишлар вакили В. Ринза ҳозир бўлди.

(ЎзА).

ИСЛОМ КАРИМОВНИНГ ЯНГИ КИТОБИ

7 август куни Москвада Ўзбекистон Республикасининг Россия Федерациясидаги элчихонасида Президентимиз Ислом Каримовнинг «Палея» халқаро нашриётида чоп этилган «Барқарорлик ва ислоҳотлар» («Стабильность и реформы») китобининг тақдимот маросими бўлиб ўтди.

«XX аср халқ доҳийлари» туркумида нашр қилиш мўлжалланган жаҳоннинг саксондан ортиқ энг машҳур давлат арбоблари асарларининг бири айнан Ислом Каримовга, унинг машҳур нутқ ва маърузаларига бағишланди. Бу юртбошимизнинг мустақил мамлакатимизни ривожлантириш йўлида олиб бораётган ташқи ва ички сиёсатдаги изчил, ўзига хос йўлнинг яна бир бор эътироф этилишидир.

Китобнинг тақдимот маросимида Россия Федерацияси ҳукумати ва парламентининг масъул ходимлари, вазирлар, депутатлар, энг йирик илм даргоҳлари раҳбарлари, таниқли олим ва адиблар, хорижий мамлакатларнинг Москвадаги элчихоналари дипломатлари, оммавий ахборот воситаларининг вакиллари иштирок этди.

Китоб тақдимотига бағишланган йиғилишни Ўзбекистон Республикасининг Россия Федерациясидаги Фавқулодда ва Мухтор элчиси Ш. Шохалилов кириш сўзи билан очди.

«Палея» халқаро нашриётининг директори Н. Мишин, Россия Фанлар академияси фалсафа тадқиқотлари маркази директори, профессор А. Кара-Мурза, ташқи иқтисодий тадқиқотлар институти директори, академик С. Ситарян, Россия Федерацияси ҳукумати қонунчилик ва ҳуқуқ институтининг бўлим мудири М. Булошников мустақиллик йўлидан дадил бораётган Ўзбекистон Республикасининг Президенти Ислом Каримовнинг «Барқарорлик ва ислоҳотлар» китобида олға сурилган ибратли ғоялар ва амалда эришилаётган катта ютуқлар Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлиги мамлакатлари учун намуна бўлишини таъкидладилар. Маросимда сўзга чиққан Ўзбекистон Республикаси ташқи ишлар вазири А. Комилов китобнинг республикамиз мустақиллигининг беш йиллиги арафасида чоп этилганига эътибор қаратди ва унда Ўзбекистондаги ислоҳотлар жараёни чуқур таҳлил этилганини алоҳида қайд этди.

Китоб тақдимотига бағишланган маросимда Ўзбекистон Республикаси Президентининг Матбуот котиби М. Муҳаммад Дўст, Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот қўмитаси раиси Р. Шоғуломов ва бошқа расмий кишилар иштирок этди.

(ЎзА).

ЎЗБЕКИСТОН МУСТАҚИЛЛИГИНИНГ БЕШ ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

Қурувчилар кунига

БАЙРАМНИ МУНОСИБ КУТИБ ОЛЯПМИЗ

Тоҳир ЗОКИРОВ,
«Тошкентуйжойинвестқурилиш» корпорациясининг раиси

Ҳар йили нишонланадиган касб байрамимизнинг ўзига хос гашти, нуфузи бор. Бу йилгиси эса айниқса ўзгача. Нега десангиз шаҳримиз бунёдкорлари шу кунгача олиб борган ва амалга оширган қурилишлар шунчалик кўпки, уларни санаб адоғига етиш қийин. Шунинг учун ҳам қурувчиларимиз бу галги касб байрамларини кўтаринки руҳ, хуш кайфият билан нишонлаяптилар. Келинг, энди бунёдкорларимиз томонидан амалга оширилган муҳим ишлардан баъзилари ҳақида сарҳисоб бериб ўтайлик.

Аввало шуни айтиш керакки, республикамизда иқтисодиётда туб ислоҳотларни амалга ошириш, маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажмини ўстириш ва суръатини янада оширишга катта эътибор қаратилган. Шу ўринда қурилишлар учун алоҳида аҳамият берилаётганлиги эътиборга молик. Шу боис ҳозирги кунда Тошкент шаҳрида мисли кўрилмаган даражада бунёдкорлик ишлари олиб борилмоқда. Бу қурилишларнинг кўпчилик қисми ниҳоясига етказилиб юртимиз шодиёнасига тўёна қилинади.

Хусусан бизнинг корпорациямиз кейинги икки йил ичида ишлаб чиқариш — яъни бунёдкорлик ишлари ҳажмини оширди. Шу кунларда жуда катта аҳамиятга молик бўлган қурилишни тугаллаш арафасида турибмиз. Бу Темурийлар тарихи давлат музейидир. Бу биз бунёдкорларнинг мустақиллигимизнинг беш йиллигига ва буюк саркарда, давлат арбоби, соҳибқирон Амир Темурнинг 660 йиллигига муносиб армуғонимиз бўлади. Шунингдек, айни чоғда Мустақиллик майдонида қурилаётган томошагоҳда ҳам ишлар қизғин. Лойиҳа бўйича бу жойда 10 минг ўринга мўлжалланган ўтиргичлар бунёд этишимиз лозим. Шунингдек, 2 та умумий майдони 1500 квадрат метр бўлган саҳна, яна 2000 квадрат метр майдонни ташкил этадиган битта катта саҳна қурилмоқда. Унинг атрофига овоз бериш ва ёритиш учун баландлиги 15 метрдан иборат бўлган 8 та ҳавоза ўрнатилади.

Бозор иқтисодиётига ўтиш даврида бозорлар қурилишига ҳам эътибор кучаймоқда. Шуни ҳисобга олган қурувчиларимиз икки шодиёна арафасида қуйидаги бозорларни фойдаланишга тахт этиб, ҳамшаҳарларимизга ва меҳмонларимизга ҳадя этишади. 44 та дўконни ўз ичига олган, ертўласи мавжуд ва барча қулайликларга эга бўлган «Миробод» бозори, Бектемирдаги буюм бозори, «Паркент» бозорининг савдо шохобчалари ва қўшимча навбати, «Отчопар»нинг бозори иккинчи навбати шулар жумласидандир.

Вазирлар Маҳкамасининг қарори билан Тошкент шаҳар ҳокимлиги 1996 йилда 3000 квартирани фойдаланишга топширилишини ҳисобга олган ҳолда иш олиб бормоқда, шу жумладан «Қоратош» даҳасида йил охиригача 800 та хонадонни янги уйларга кўчириш режалаштирилганди. Мустақиллик шодиёнаси кунларида шулардан 365 нафар хонадон соҳиблари янги уйга кўчиб ўтадилар.

Шунингдек, Сағбон, Қорасарой, Форобий кўчалари бўйлаб 2000 йилгача биринчи қаватига савдо ва маиший хизмат кўрсатадиган нуқталар жойлаштириладиган уч қаватли уйлар қуриш дастури мўлжалланган эди. Мана ҳозирги кунда шундай шахсий лойиҳа асосида Сағбон кўчасида учта уй қуриб битказилмоқда. Ҳамшаҳарларимиз бу уйларга ҳам байрам арафасида кўчиб ўтишади.

Даҳаларни барпо этиш, ободонлаштириш билан бир вақтда урф-одат, миллий анъаналарга амал қилишга, уларни тарғиб этишга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Бунинг биргина мисоли сифатида маҳалла гузарларини кўрсатиб ўтиш мумкин. Бу гузарлар аҳолининг барча талаб-истаклари амалга ошириладиган масканлар бўлади. Мустақиллик байрами арафасида Тахтапул, Сағбон, Чилонзор-8, «Қоратош» даҳаларининг гузарлари фойдаланишга топширилади.

Булардан ташқари 4 та кичик нон ёпиш цехи, 150 ўринли касалхона, Ҳамид Олимжон майдонидаги офислар, академия биноси, 1266 ўқувчига мўлжалланган мактаб, Асака банк ҳамда 146-мактаб, «Марказ-17, 18»даги мактабларнинг сузиш ҳавзалари фойдаланишга топширилади.

Хулоса қилиб айтганда «Тошкентуйжойинвестқурилиш» корпорацияси бунёдкорлари ўз касб байрамларини муносиб совғалар билан кутиб олишяпти.

Байрамингиз муборак бўлсин, азиз тошкентлик бунёдкорлар!

Ижтимоий ҳимоя — амалда

БУНЁДКОРЛАРГА ҒАМХЎРЛИК

Курувчиларнинг яратувчилик меҳнати бошқа касб эгалари каби шаҳар касаба уюшмалари кенгашининг доимо диққат марказида турибди.

Қурилиш ва бинокорлик материаллари саноати ходимлари касаба уюшмаси шаҳар қўмитаси йирик жамоат ташкилотларидан ҳисобланиб, унинг таркибида 396 та бошланғич касаба уюшмаси мавжуд.

Тармоқда 52 минг 399 нафар ходим меҳнат қилади. Шуларнинг 51 минг 931 нафаси касаба уюшма аъзоларидир.

Қурилиш ва бинокорлик материаллари саноат корхоналарининг жамоа шартномаларида ҳозирги шароитда меҳнат аҳлига ижтимоий-маиший имтиёзлар бериш масалалари асосий ўрин эгаллайди. Тармоқда ўртача иш ҳақи ҳозирги кунда 2700 сўмни ташкил этади. Тармоқнинг «Махсуспардозқурилиш», «Тошкентсаноатқурилиш» каби бир қатор корхоналарида меҳнат таътили 20 иш кунидан 30 иш кунигача бўлган муҳлатда берилмоқда. «Қурилишмеханизация» ҳиссадорлик жамияти 18 нафар ходимнинг уй-жой шароитини яхшилашга 50 фоизли имтиёз яратиб берди, «Саноатқурилишиндустрия» ҳиссадорлик жамияти эса 40 нафар ишчига улар сотиб олган уй-жойнинг 50 фоиз қийматини ўз ҳисобидан тўлади, болалар соғломлаштириш оромгоҳига 360 дона йўлланмани ота-оналарга бепул бериб, қурувчиларнинг биринчи синфга ўқишга бораётган 240 нафар фарзандларига барча анжомлар билан таъминланган мактаб портфелларини ҳадя қилди. Фақат ўтган йилнинг ўзида тармоқ корхоналари меҳнат аҳлининг имтиёзли хизматлари учун 38 миллион сўм сарф қилди.

Гўзаллик яратувчи азиз қурувчиларни касб байрами муносабати билан қутлаб, уларга мустаҳкам саломатлик, оилавий бахт-саодат ҳамда кундалик бунёдкорлик ишларида янгидан-янги ютуқлар тилаймиз.

Фозил РЎЗИБЕКОВ,
Тошкент шаҳар касаба уюшмалари кенгаши раисининг ўринбосари.

Пойтахтимизда олиб борилаётган кенг кўламдаги бунёдкорлик ишлари ҳақида ҳар қанча гапирса арзийди. Жумладан шаҳримизнинг Эски шаҳар қисмида амалга оширилаётган ишлар ҳам ғоят салмоқлидир. Бунда ўзларининг анъанавий касб байрамларини қаршилаётган қурувчиларнинг ҳиссаси айниқса, каттадир.

СУРАТДА: Қорасарой кўчасида бунёд этилаётган уй-жой биноси қурилишида жонбозлик кўрсатаётган блокли уйсозлик тажриба бирлашмасининг 3-уйсозлик комбинати бригадаси бошлиғи Эргаш Қўчқоров тасвирланган.

ОНА ДИЁРГА МАРҲАБО!

КЕЧА ЎЗБЕК ОЛИМПИАДЧИЛАРИ ВАТАНЛАРИГА ҚАЙТИБ КЕЛДИЛАР

Гулларга бурканган, спортимиз мутасаддилари, мураббийлари, ишқибозлару олимпиячиларнинг қариндош-уруғлари, ёр-дўстлари, журналистлар билан тўла Тошкент халқаро аэропортида Ўзбекистон Республикаси олимпия спорт делегацияси тантанали кутиб олинди.

Спортчиларни Атлантадан келтирган улкан ҳаво кемаси ерга оҳиста қўниши биланоқ «Она диёрга марҳабо, олимпиячилар!», «Тошкент олимпиячиларни қутлайди!», «Олимпия ўйинларида эришилган ютуқлар Ўзбекистон Мустақиллигининг беш йиллик тўйига туҳфадир» каби сўзлар битилган шиорлар кўтарган ишқибозларнинг шодон қийқириқлари-ю қарсакларидан аэропорт ларзага келди. Йиғилганлар Атлантадан қайтган барча спортчилар, мураббийлар ва делегациянинг бошқа аъзоларини чин кўнгилдан қучиб, олимпия қаҳрамонлари бўлмиш Армен Багдасаров ва Карим Тўлагановларни осмонга ирғитгачгина «хумор»ларидан тушишди.

Биз Ватан тупроғига қадам қўяётганликларидан кўнгиллари беҳад қувончга тўлган, ҳаяжонларини яшира олмаётган спортчиларимизни суҳбатга тортдик.

Армен БАГДАСАРОВ, дзюдо бўйича 86 килограммлик курашчилар ўртасида XXVI Ёзги олимпиаданинг кумуш нишон соҳиби:

— Очиғини айтганда, олимпиададан олдин унда бешинчи ўринни эгаллашни мўлжаллаган эдим. «Иштаҳа овқат пайтида киради», деганларидай омадим юришиб кетди. Аслини олганда курашлар мен учун унчалик оғир кечмади. Бироқ финал беллашувида ютқазганлигим жуда алам қилди. Ахир Мустақил Ватанинг учун илк олтин олимпия медалини қўлга киритиш қандай бахт! Бироқ кейинчалик мулоҳаза юритиб, олимпия кумуш медали ҳам йирик натижа эканини тушуниб етдим.

Ҳали ёшман. Ушбу муваффақиятдан руҳланиб келгусидаги халқаро мусобақалар, хусусан Сиднейдаги олимпиадада янада яхшироқ қатнашишга ҳаракат қиламан.

Карим ТЎЛАГАНОВ, бокс бўйича 71 килограммгача спортчилар ўртасида олимпиаданинг бронза совриндори:

— Атлантага жўнашимиз олдидан юртбошимиз Ислом Каримов айтган «Сизлар ғалаба учун ҳаракат қилинглар, биз ёнингиздамиз», деган сўзлари биз учун Америка тупроғида доимо далда бўлди.

Олимпиадада баҳоли қудрат қатнашиб, ҳар ҳолда муваффақиятимиз шарафига Ўзбекистон байроғининг кўтарилишига эришдик. Бундан жуда тўлқинланиб кетаркансан киши.

Кейинги мусобақаларда ҳам ғалабалар қозонишга бутун вужудим билан ҳаракат қиламан. Асосий мақсадим, 2000 йилги олимпиадада олтин медални қўлга киритиб, Австралия қитъаси узра Ўзбекистон мадҳиясини янгратиш.

Ўзбекистон Республикаси олимпия қўмитасининг президенти Собир РЎЗИЕВ эса спортчиларимизнинг Атлантадаги иштирокига қуйидагича якун ясади:

— Ватанга эсон-омон қайтганимиздан хурсандмиз. Барча спортчилар, делегациямиз аъзолари ортимизда 23 миллионлик Ўзбекистон халқи турганлигини, биздан яхши натижалар кутишаётганлигини доимо ҳис қилиб турди.

Ҳа, Мустақил Ўзбекистон спорти солномасида янги саҳифа очилди. Ўйлаймизки, тез орада унинг саҳифаларига янгидан-янги салмоқли ғалабалар битилади.

Ўзбекистон олимпиячиларини кутиб олиш маросимида Президентнинг давлат маслаҳатчиси А. Азизхўжаев, республика Бош вазирининг ўринбосари С. Саидқосимов, Тошкент шаҳар ҳокими К. Тўлагановлар иштирок этишди.

Дилшод ИСРОИЛОВ.

СУРАТЛАРДА: Ўзбекистон олимпиячиларини аэропортда кутиб олишнинг шодон лаҳзалари.
Рустам Шарипов олган суратлар.

БУГУНГИ КУН «ТО» «ТО» НАФАСИ

МАМЛАКАТИМИЗДА

❑ Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов «Текширишларни тартибга солиш ва назорат қилувчи органлар фаолиятини мувофиқлаштиришни такомиллаштириш тўғрисида» Фармон чиқарди.

❑ Вазирлар Маҳкамаси «Қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришига агрокимё хизмати кўрсатишни такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида» қарор қабул қилди.

❑ Кеча Фарғона вилоят ҳокимлигида Бош вазирнинг биринчи ўринбосари Исмоил Жўрабеков раислигида Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги туризмни ривожлантириш бўйича идоралараро кенгаш йиғилиши бўлди. Унда мазкур кенгаш томонидан тасдиқланган «Мерос» дастури ва «Буюк ипак йўли» манзиллари — Тошкент, Самарқанд, Бухоро, Хива йўналишларида сайёҳларга сервис хизматини яхшилаш масалалари муҳокама этилди.

ҲАМДЎСТЛИКДА

❑ Кеча Москвада Ўзбекистон ва Россия ташқи ишлар вазирлари Абдулазиз Комилов ва Евгений Примаков Россия Федерацияси билан Ўзбекистон Республикаси ўртасида 1996-1997 йилларда маданият, фан ва маориф соҳаларида ҳамкорлик қилиш дастурини имзоладилар.

❑ Россия ташқи ишлар вазирлиги тожик-афғон чегарасининг Бадахшон йўналишида кейинги кунларда вазият кескинлашиб кетганлиги, мухолифатчиларнинг қуролли бўлинмалари чегарадан ўтиб Тожикистон ҳудудида кенг кўламли жанговар ҳаракатларни бошлашга тайёргарлик кўраётганликлари муносабати билан баёнот қабул қилди. Унда ушбу вазиятни муҳокама этиш учун Россия, Тожикистон ва Афғонистон вакиллари учрашувини ўтказиш таклиф қилинган.

❑ Кеча ҳам Грозний марказида Россия федерал қўшинлари ва чечен сепаратчилари қуролли бўлинмалари ўртасида шиддатли жанглар давом этди. Ҳозир шаҳар марказидаги ҳукумат биноларига ўт кетган.

❑ Кеча Москвада Туркманистон, Россия, АҚШ ва Саудия Арабистони компаниялари Туркманистон — Афғонистон — Покистон газ қувурини ўтказиш шартномасини имзоладилар. Ушбу лойиҳанинг қиймати 2 миллиард АҚШ доллари, деб баҳоланмоқда.

ХОРИЖДА

❑ Кеча Исроил ҳарбий самолётлари «Хасбуллоҳ» жангариларининг Ливандаги базаларига ракета-бомба зарбалари бердилар.

❑ Бугун АҚШ қуролли кучларининг 1200 нафар ҳарбий хизматчиси Қувайтда машқлар ўтказиш учун бу ерга келади.

❑ Ўзбекистонлик боғбонлар ва вино тайёрлаш бўйича мутахассисларнинг бир гуруҳи Францияда бўлиб, бу ердаги ўз ҳамкасбларининг иш тажрибаси билан яқиндан танишдилар.

❑ АҚШ космик тадқиқотлар марказининг олимлари ва мутахассислари Антарктидага тушган метеорит парчасини ўрганиш натижасида узоқ ўтмишда Марсда ҳаёт бўлган, деган хулосага келдилар. Шу муносабат билан АҚШ Президенти Билл Клинтон Марсда ҳаёт бор-йўқлигини аниқлаш юзасидан катта космик дастур тайёрланишини билдирди.

❑ Исроил ташқи ишлар вазирлиги Италия ҳарбий судининг иккинчи жаҳон уруши йилларида 335 киши қатл этилишига шахсан раҳбарлик қилган нацист жиноятчиси Эрик Прибкени озод этганлигидан ғоят таажжубланганлиги ва ғазабланганлиги тўғрисида баёнот қабул қилди.

○ БУГУНГИ КУН НАФАСИ ○ БУГУНГИ КУН НАФАСИ ○ БУГУНГИ КУН НАФАСИ ○ БУГУНГИ КУН НАФАСИ ○

УЛУҒ ОҚИННИ ЁДЛАБ

Шундай ижодкорлар бўладики, у яратган ўлмас асарлари билан халқи қалбида мангу барҳаёт яшайди. Унинг шеърлари, достонлари ҳамиша севиб ўқилади. Ана шундай даҳо ижод соҳибларидан бири қозоқ халқининг буюк оқини Жамбул Жабаевдир.

Кеча Жамбул ижодининг ихлосмандлари, ижодкорлар, санъаткорлар йиғилишди. Ўзбекистон Республикаси халқаро маданий-маърифий алоқалар ассоциацияси, Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси, «Нурли жол» газетаси таҳририяти, Ўзбекистон — қозоқ маданий маркази ҳамкорликда ўтказган мушоира улкан оқиннинг 150 йиллигига бағишланди. Мушоирада адабиётшунос олим, қозоқ адабиёти кенгашининг раиси, «Нурли жол» газетасининг бош муҳаррири Қалдибек Сейданов Жамбул Жабаевнинг ҳаёти, ижодий фаолияти, бой поэтик мероси ҳақида маъруза қилди.

Анжуманда Иброҳим Раҳим, Омон Матжон, Носир Фозилов, Лазиз Қаюмов ва бошқалар иштирок этдилар.

Байрамона руҳда ўтган анжуман оқинлар айтишуви билан якунланди.

Ғолиб МИРЗО.

КЎПРИК ҚУРГАН ҚОЛАР САВОБГА

Фазлиддин АБДУЛЛАЕВ,
13-кўприк қурилиш отряди бошлиғи:

— Масъулиятли участкада ишлаш билан касб байрамимизни кутиб оляпмиз. Бу кунга ўзига хос ютуқлар билан келдик. Бунёдкорларимиз билан кўприк қурилишидаги сўнгги босқич ишларини ниҳоясига етказяпмиз.

Азал-азалдан кўприк ва йўл қурилиши ота-боболаримиз учун энг савобли иш саналган. Чунки сенинг ва ҳамкасбларинг қўли билан бунёд этилган бу йўл ва кўприкдан одамлар ўтишади. Ўшанда улар шундай кенг ва равон йўлу кўприкни қуриб берган қурувчилар ҳимматига раҳматлар айтишади. Ана шундай савобли ишга бел боғлаганлар орасида шахсан ўзим ҳам борлигимдан фахрланаман.

Очиғини айтганда, жамоамизнинг бундай ноёб қурилишларда ишлайвериб суяги қотиб кетган. Лекин бу қурилишнинг бошқалардан анча-мунча фарқи бор. Биринчидан, ер ости йўлининг узунлиги — 810 метрлиги билан ўзгалардан ажралиб турса, иккинчидан, қурилишнинг мураккаблиги билан ҳам фарқланади.

Умуман айтганда, ушбу савобли қурилишда нафақат тошкентлик бунёдкорлар, балки республикамиз вилоятларидан келган мутахассислар ҳам биз билан бир қаторда, ҳамкор, ҳамжиҳат бўлиб, бир ёқадан бош чиқариб ишлашмоқда.

Дил сўзлари

ФАРЗАНДЛАРИМ ЁНИМДА

Абдулла САМАДОВ,
баланд бинолар қуриш тресги қурувчиси:

— Қурувчилик бизга ота касб. Шу боисми билмайман, оиламиз билан қурувчилик қиламиз. Шу касб орқали бахт топдик, обрў-эътибор орттирдик.

Ўзим ёшликдан отам орқасидан эргашиб юриб қурувчиликни танлаганман. Фарзандларим ҳам ота касбини танлашди — улар ҳам бирин-кетин қурувчилар сафига келиб қўшилаверишди. Шунда «Ҳой болалар, ахир бирор ўқишнинг бошини тутсаларинг бўлармиди» десам улар: «Сиз қурувчи бўлиб кам бўлмадингизку, биз ҳам сизнинг касбингизда ишлаб, оилаларни уйли-жойли қилишга ҳисса қўшмоқчимиз» дейишди. Фарзандларимнинг пешоналаридан ўпиб уларга оқ йўл тиладим.

Мана шундан бери ота-болалар ҳаммамиз беш киши бўлиб қурилишда ишлаб келяпмиз. Ҳозир чекимизга «Миробод» бозори қурилишида ишлаш тушган. Шаҳримиз ҳуснига ҳусн қўшадиган бу бозор ҳам Мустақиллик байрамимизнинг 5 йиллиги арафасида фойдаланишга топширилиши керак. Шунинг учун тинимсиз меҳнат қиляпмиз.

БИЛДИРИШ

10 август куни эрталаб соат 10.00 да «Ўзбекистон» нашриётининг мажлислар залида Ўзбекистон Республикаси оммавий ахборот воситаларини демократлаштириш ва қўллаб-қувватлаш ижтимоий-сиёсий фонди таъсисчиларининг конференцияси бўлиб ўтади.

Манзил: А. Навоий кўчаси, 30-уй; 4-қават.
Боғланиш телефонлари: 335291, 441976, 410652.

1996 йил —

Амир Темур йили

ТАРИХИЙ ҲАҚИҚАТ

1402 йилда Амир Темур Туркия ҳукмдори Боязид Йилдирим (Яшин) билан жанг қилади. Аслида Боязиднинг жиззакилигидан келиб чиққан бу тўқнашув, Анқара шаҳри яқинида Боязиднинг икки юз минглик қўшинини ўраб олиб, тор-мор қилиниши ва асирга олиниши билан якунланади.

Амир Темур ўзининг «Тузуклари»да Боязид Йилдирим билан бўлган жангнинг келиб чиқиш сабаблари ва тафсилотини қуйидагича изоҳлайди: «Менинг шон-шавкат ва қудратим овозаси Рум қайсарининг қулоғига етди. У ўзига қарашли Сивос ҳамда Малатия қалъалари ва уларга тобеъ ерларни забт этганим, қалъалар ичидаги аскарларининг барчасини тарқатиб, теварак-атрофга сочиб ташлаганим ҳақидаги хабарни эшитгач, томирларидаги ғайрат ҳаракатга келди ва аскарим зарбасидан қочиб, қайсар қошида паноҳ топган Қора Юсуф туркман иғвоси билан устимга лашкар тортишга қарор қилди. Қайсар балога гирифтор бўлиб, давлати вайрон бўлиши яқинлашиб қолган эди. Чунки у Қора Юсуфнинг иғвосига учиб, менга қарши лашкар тортган эди. Қолаверса Миср ва Шом аскарларини ҳам ёрдамга чақирган эди.

Мен кенгашиб лашкаримни уч фавжга бўлсам яхши бўлар, дедим. Бироқ, жангда енгиш-енгилиш иши тақдир пардаси остида яширин бўлганлиги сабабли, бу тўғрида амирларим билан кенгаш ўтказдим. Улар сипоҳийларга хос ишни тутиб, уруш очмоқни маслаҳат бердилар. Шундай бўлса ҳам қайсарнинг ғайрат ўтини аччиқ-чучук гап билан сўндирмоқни маслаҳат кўрдим ва қайсарга мактуб йўлладим. Хатнинг қисқача мазмуни шундай эди: «Еру кўкни яратган Тангри таолога чексиз шукрлар бўлсинки, етти иқлим мамлакатларининг кўпини менинг фармонимга киргизди ва олам султонлари ва ҳокимлари менга эгилиб, итоат қилиш халқасини жон кулоқларига тақдилар. Ўз қадрини билиб, ҳаддидан ошмай жасорат оёқларини тийган бандасини Тангри ёрлақасин. Сенинг насли-насабинг ким эканлиги жаҳон халқи олдида маълумдир. Шундай экан, ҳолингга муносиб иш тутиб, журъат оёғини олдинга қўймаки, ранжу меҳнат балчиғига ботиб, бало чуқурига йиқилғайсен. Иқбол эшигидан ҳайдалган бир тўда иғвогар кишилар ғаразли ишларини бажариш учун, сенинг паноҳингдан жой олиб, ухлаб ётган фитнани уйғотмишлар. Яна ўшаларнинг иғвоси билан офат ва бало эшигини давлатинг юзига очмағил. Мазкур мактуб етиши билан Қора Юсуфни менинг олдимга юборгил. Йўқ эса тақдир пардаси икки лашкар сафлари тўқнашганда юзингга очилғусидур».

Амир Темурнинг Боязид Йилдиримга юборган элчиси рад жавобини олиб келади. Ибн Арабшоҳнинг таъкидлашича, Боязид ўзининг жавоб-хатида, ўз ҳузурига Амир Темурнинг бўйин эгиб келишини талаб қилган, акс ҳолда Амир Темурнинг аёллари уч талоқ (талоқ би-с-салоса) бўлсин деган ҳақоратли сўзларни ёзган. Табиийки, бундай қалтис жавобдан сўнг Амир Темурнинг жангга кирмаслиги мумкин эмас эди. 1401 йил февралида Амир Темур Озарбайжондан Боязид устига лашкар тортиб боради. Ниҳоят, 1402 йил 25 июлда Анқара яқинида бўлган муҳорабада Боязид қўшини мағлубиятга учраб, Боязид ва унинг ҳарами асирга олинади.

Тарихий маълумотларга қараганда, шунингдек мазкур жангда ўз кўзи билан кўрганларини ёзиб қолдирган Шарафуддин Али Яздийнинг сўзига қараганда, Туркия султони Боязид Йилдирим жангда мағлубиятга учраб, жанг майдонидан чиқиб кетаётган пайтида, Мовароуннаҳрнинг хони Султон Маҳмудхон (Амир Темур томонидан тайинланган хон) уни асирга олиб, Амир Темур ўрдугоҳига жўнатади. Қўли боғлиқ Боязидни хуфтон вақтида Амир Темурнинг ҳузурига олиб келишади. Шу аснода Амир Темурда шоҳона мурувват жўш уриб, Боязиднинг қўлларини ечиб, унга меҳрибонлик билан иззат-эҳтиром кўрсатишларини буюради. Сўнгра Боязидни ўзининг ёнига ўтказиб, дўстона суҳбатлашади.

Султон Боязид жангда мағлуб бўлиб, асирга олингач, Амир Темур тарафидан унга кўрсатилган муносабат ҳақида Л. Лянглэ шундай ёзади: «Темур кун бўйи давом этган жангдан чарчаб, тўшакда ҳордиқ чиқараётган пайтда, унинг чодирига қўл-оёқлари боғланган Боязидни олиб киришади. Кутилмаганда Боязидни кўриб ҳаяжонга тушган ғолиб Темур ўзини кўз ёшидан тутиб туролмайди. Боязиднинг истиқболига пешвоз чиқиб, уни банддан бўшатишларини буюради ва қабулхонасига олиб киради».

Темур ўз маҳбусини ёнига ўтиргизиб, «Бахтсизлигингизни ўзингиздан кўринг, Боязид. Бу ўзингиз эккан дарахтнинг меваси. Мен сизнинг олдингизга осонгина шарт қўйган эдим. Сизнинг рад жавобингиз мени сизга қарши ўзим ҳеч ҳам хоҳламаган ҳаракатни қилишга мажбур этди. Мен сизга заҳмат етказишни истамагандим, аксинча сизнинг душманларингизга қарши урушишингизга ёрдам беришни ҳам ният қилган эдим. Ўжарлигингиз ҳамма ишни барбод қилди. Ҳай аттанг. Мабодо ғалаба сиз томонда бўлганда эди, менга ва қўшинимга қандай муомала қилишингизни биламан. Шундай эсада, хотиржам бўлинг, кўнглингиздан хавф-хатарни чиқариб ташланг, мен ҳаётингизни сақлаб қолиш билан ўз ғалабам учун Оллоҳ-таолога ҳамду санолар айтмоқчиман»,— дейди ҳамда ўз қароргоҳи ёнида Боязидга махсус чодир қуриб беришларини ва унга шоҳона илтифот кўрсатишларига амр қилади.

Амир Темурнинг Боязид Йилдиримга қарши олиб борган кураши, ўз замонасининг тақозосига кўра, адолатли жанг бўлган. Машҳур олим А. Ю. Якубовский мазкур жангни шарҳларкан, Амир Темурнинг Европа халқларига кўрсатган яна бир хизмати ҳақида шундай дейди: «1400 йилда Темур аскарлари Ўрта Осиёдан Узоқда — Ғарбда турк султони Боязид 1 ва Миср султони Фаражга қарши кураш олиб боради. Ўша вақтда Темур кўп халқларни, масалан, Кичик Осиёдаги Сивасни, Суриядаги Ҳалаб (Алеппо)ни ўзига қаратиб олган эди. 1402 йилда Анқара ёнида Темур иккинчи марта Боязид билан жанг қилди. Бу жанг ўша даврдаги энг катта жанглардан бўлган эди. Ҳар икки томондан 200 мингдан ортиқ аскар қатнашади. Анқара ёнида бўлган бу жангда Усмонли султони Боязид батамом тор-мор этилди ва Боязид асир олинди. Бу ғалаба фақат Осиё тарихи учунгина аҳамиятли бўлиб қолмади. Темур ўзининг бу ғалабаси билан Европа халқларига иккинчи марта хизмат этади. Анқара ёнидаги бу ғалаба ва Боязиднинг асир тушиши Константинополнинг (Истамбул) турклар усмонлилар томонидан босиб олинишини қарийб 50 йил орқага суриб юборди».

Зотан, Амир Темурнинг Боязид Йилдирим устидан қозонган ғалабаси Европа ва Шимолий Африка халқлари истиқболида улкан аҳамият касб этган.

Дарҳақиқат, ҳужжатларга мурожаат қилсак, Европа мамлакатлари — Франция қироли Карл VI, Англия қироли Генрих IV, Германия ҳукмдори, Италия ҳукмдори ва Испания ҳукмдори ўз навбатида Амир Темурнинг Боязид устидан қозонган ғалабасини табриклаб, шунингдек Европани Боязид хавфидан қутқарганлиги туфайли чуқур миннатдорчиликларини изҳор этувчи мактублар йўллаганлар. Чунончи, Британия музейида сақланаётган ва Амир Темур номига юборилган мактубда қирол Генрих IV жаҳонгир Амир Темурга мурожаат қилиб: «Оллоҳ инояти билан бизнинг ва сизнинг умумий душманимиз Боязидни қисқа муддатда тор-мор этганлигингизни эшитиб, ниҳоятда хурсанд бўлдик ва енгил тортдик. Бунинг учун яратган эгамга сонсиз-саноқсиз шукроналар келтирдик», дейилган. Ҳатто Европа қироллари бунга ҳам кифояланмай, жаҳонгирнинг Европа олдидаги хизматларини абадийлаштириш мақсадида махсус кўргазма музей зали барпо этишга қарор қилинган. Бу ишнинг ташаббускори Германия қироли ўзининг Потсдамдаги ёзги қароргоҳидаги саройлардан бирида Амир Темур учун махсус шарқона услубда бир хона барпо этиб, хона деворининг бўйи-басти билан француз рассоми томонидан расм чиздирган.

Зотан, жаҳонгир Амир Темур Мовароуннаҳрни мўғул истилочиларидан тозалаб, марказлашган улуғ давлатни барпо этди. Тарих унинг зиммасига Олтин Ўрдадек қудратли мўғул империясининг асосини емиришдек улкан вазифани қўйган эди. Соҳибқирон бу вазифани ҳам буюк жасорат билан адо этиб, Русь князликлари ва шарқий Европа халқларини қарийб 170 йиллик мўғул асоратидан халос бўлишларига йўл очиб берди. Ниҳоят, 1402 йилда турк султони Боязид устидан ғалаба қозониб, бутун Европа мамлакатларини даҳшатли таҳликадан халос қилди. Буларнинг барчаси тарихий ҳақиқатдир, уларни асло инкор қилиб бўлмайди.

Турғун ФАЙЗИЕВ,
тарих фанлари номзоди.

«Ватан — саждагоҳ каби муқаддас» танловига

МАҒРИБУ МАШРИҚДА ПОРЛАГАН ЮЛДУЗ

(Достон-монолог)

Қуёш зарлар тўкиб бағрин иситган,
Ойнинг ёғдусидан зеб олган чунон.
Юлдузлар жилваси фалакни тутган,
Бир Ватандир меҳри беҳад, бепоён.

Кучоқлари тўла жавоҳир, инжу,
Кўзларни олади энг оддий тошлар.
Салобатли тоғлар қадар у мангу,
Минорлар тоқида яшар наққошлар.

Бағри кенг далалар оқ олтинга кон,
Унга юрак кўри сочилган қийғос.
Сен бунда яшасанг — энг бахтли инсон,
Ҳатто бир кунига таъриф борми мос!

Гоҳида мозийга боқдим сернидо,
Йўлларга тикилиб кўзим толади.
Тарихи минг йиллар тўфони аро,
Эй, гул юрт, улуғвор бир бонг чалади.

Кўзларим ўнгидан ўтар галма-гал,
Муҳаддис, авлиё, пиру комиллар.
Номингни эъзозлар ҳар тоши тамал,
Мангулик бахш этди минг бир омиллар.

Буюк ватанимсан, онамсан албат,
Машҳури жаҳонсан гуллар ошёни.
Боғларинг равзадир, ҳар томчинг шарбат,
Сенда яшаганнинг борму армони?!

Ҳазрат Амир Темур — буюк Соҳибқирон,
Кўзин қаросидай севган Туронсан!
Имом ат Термизий келтирган иймон,
Имом Бухорийга ҳадиси жонсан!

Бухоро, Самарқанд — ҳар ғишти ғурур,
Куррани ёритган — илму зиёси,
Навоий, Лутфийнинг сатридаги дур,
Улуғбек бобомнинг борму қиёси.

Булбуллар сасидан уйғонган тонглар,
Сийнангга оппоқлик таратгани рост.
Шунинг-чун номинг мумтоз жаранглар,
Шунинг чун жаҳонни қаратганинг рост.

Шеърият гулшанин ҳар гули бўлак,
Оламни ром этган ажиб назминг бор.
Ғунчадек очилиб барқ урар тилак,
Кўкни бўйлагучи буюк азминг бор.

Забонинг бол тотли, тилинг мулойим,
Олдингда муҳайё очил дастурхон.
Ошуфтанг Увайсий ҳам Моҳларойим,
Васфинг ашъорида мангу намоён.

Атоий қалами васфинг куйлаган,
Таърифинг неча йил кезар жаҳонни.
Шеърият бобида — номинг бўйлаган
Ўзингдай мўътабар етти осмонни.

Фурқат илҳомида ҳамиша борсан,
Муқимий мадҳингни куйлаган муқим.
Истиқболинг нурли дилбар диёрсан,
Камолинг ўктаму ўзинг камсуқум.

Усмон Носир, Фитрат, Боту ва Чўлпон
Бир ҳовуч тупроғинг айлаб тўтиё —
Умид тўла қалбин қилишиб қалқон
Ширин жонларини этганлар фидо.

Қодирий яратган ҳар асар дилбар,
Отабек, Кумушнинг қисмати достон.
Уламо, фозиллар дасти мададкор,
Жилолан, шуълалан, жон Ўзбекистон!

Саркарда Бобурнинг интизорлиги,
Сенинг ишқинг билан боғлиқ чамбарчас.
Машраб ғазалларин оҳангдорлиги,
Сенинг туғёнингдан олганку нафас?!

Жалолиддин, Маҳмуд, Муқанна ботир,
Сенинг ишқинг билан, қўрқувни билмас.
Ўзингдай Ялангтўш — минглаб баҳодир —
Бор экан ёвларинг ҳеч яқин келмас.

Мулла Тўйчи Ҳофиз, Тамарахоним,
Комилжон, Ҳожихон санъат мажнуни.
Шукур Бурҳон, Аброр ҳам Сорахоним —
Санъатининг дунё бўлди мафтуни.

Карнай-сурнай саси ҳамиша янгроқ,
Ҳожи Абдулазиз, Абдулла Тароқ,
Домла Ҳалим Ибод, Юнус Ражабий,
Созидан таралган куйларинг қайноқ.

Минг маъдан ўлкаси тупроқларинг зар,
Қоракўл мўйнангдан дунё ҳайрон, лол.
Қандолатинг машҳур, ҳар киши заргар,
Тер тўкиб — яратди буюк бахт, иқбол.

Шоаҳмад Шомаҳмуд ўғли жувонмард
Темирдай мустаҳкам — чўян ирода.
Ўн тўрт юрт ўғлига қўндирмайин гард,
Оталик бўлурму бундан зиёда!?

Буюк ғалабада ҳиссанг беқиёс,
Генерал Раҳимов — йўлбарс сиёғинг —
Шаҳид кетди жангда ўзбекларга хос,
Шуҳрат-шонга бурқаб нурли байроғинг.

Тарихга айланди кечаги кунинг,
Қадоқ қўлларингдан олам баҳраманд.
Бугун сен яратган ўктам, фусунинг
Юксакдир, дунёнинг томидан баланд.

Йиллар ўтаверди бир-бир бошингдан,
Ўргилиб яшадинг, насибанг бутун.
Ҳаттоки табиат чўнг бардошингдан,
Таслим бўлди охир келолмай устун.

Олтмиш олтинчи йил кучли зилзила,
Сабру матонатинг яна синади,
Дўсту қадрдонлар ёниқ меҳрила,
Лойқаланган булоқ кўзи тинади.

Тошкентим яшнади, ростлади қаддин,
Хушрўй чиройидан кўзлар жимирлар,
Устивор тутасан, инсоннинг қадрин,
Ҳар дарахт япроғи ҳикмат шивирлар.

Тошкентим, пойтахтим, юртим кўзгуси,
Сенда акс этади Ватан жамоли.
Аримас бағрингдан шодлик ёғдуси,
Ортсин шон-шуҳратинг, ортсин камолинг.

Минг тўққиз юз тўқсон биринчи йилнинг
Илк сентябрь тонги — юз йиллик тилак—
Истиқлол қуёши суйди ҳар дилни,
Истиқлол, истиқлол гуруллар юрак.

Минг йиллик ёзув ҳам асрий қадрият,
Наврўзу Меҳржон қайтди ўзингга.
Лол қаддинг тик тутдинг номус орият.
Порлаб шуълаланди бугун кўзингда.

Истиқлол нашъаси берди фароғат,
Қаддингни ростладинг рўйи-рост, озод.
Вужудингга сингди ажиб бир роҳат,
Мустақиллик ила яшна, бўл обод!

Эркинг қўлингдадир равон йўлларинг,
Забонинг мукаммал билмас таҳқирни.
Нурли уфқларга етар қўлларинг,
Насиб этди Аллоҳ гўзал тақдирни.

Ўзбекистон онам, ўзингга қайтай,
Беш йиллик ҳаётинг дунёга кўз-кўз.
Яратган эгамга шукрона айта,
Истиқлол шаънига битдим ман ҳам сўз.

Таъриф-тафсифингга қаламим ожиз,
Муборак неъматдир ҳар куни дийдор.
Мағрибу Машриқда порлаган юлдуз.
Ўзбекистон номинг кўксимда тумор!

Ўзбекистон жоним садқа номингга,
Сен ўзинг волидам, суюкли падар!
Ҳур байроқ тикилган баланд томингга,
Кўз тегмасин олам тургунга қадар!

Ўзбекистон, шундоқ Ватансан ажиб,
Сенинг шаън овозинг — жарангдор,
янгроқ!
Мен сенинг абадий бахтингни тилаб,
Битта зарранг бўлай муқаддас тупроқ!

Баҳодир СОБИТ.

Танлов ҳомийси
Besh-Yogoch

«Соғлом авлод учун»

МАҲАЛЛАГА «АМБУЛАНС» КЕЛДИ

«Соғлом авлод учун» хайрия жамғармасининг Тошкент шаҳар бўлимида кўпгина савобли ишлар олиб борилмоқда. Мустақиллигимизнинг беш йиллигини нишонлаш арафасида бўлимнинг тиббий-ижтимоий бригадаси ўзининг амалий ишларини Шайхонтоҳур тумани Янгиобод маҳалласидан бошлади.

Янги йўналишда иш бошлаган ҳаракатдаги тиббий-ижтимоий бригадага Германиянинг «Мерседес-Бенц» фирмасида ишлаб чиқарилган «Автоамбуланс» тиббий машинаси бириктириб қўйилган. У ҳар жиҳатдан жуда қулай бўлиб, ичида электрокардиограмма, ультратовуш, сунъий нафас олдириш ва бошқа аппаратлар, биринчи тиббий ёрдам кўрсатиш учун дори-дармонлар ҳамда турли тиббий анжомлар жойлаштирилган. Бригада маҳалла оқсоқоллари билан ҳамкорликда иш олиб боради. Ҳаракатдаги тиббий-ижтимоий бригада бошлиғи Хулкар Ҳожиева билан бу беғараз ёрдам машинаси ва унинг аҳолига хизмати тўғрисида суҳбатлашдик.

— Бизнинг янги йўналишда ишлаётган бригадамизда терапевт, акушер-гинеколог ҳамда педиатр шифокорлар махсус «Автомобиль-лаборатория» ёрдамида оилалар патронажи асосларини яратмоқдалар, — деди бригада бошлиғи. — Бунда маҳалла оқсоқоллари томонидан тавсия қилинган кам таъминланган, яшаш шароити қийинроқ оилаларнинг барча аъзолари шифокорлар кўригидан ўтказилмоқда. Уларни замонавий тажрибалар ва тиббиёт техникаси ёрдамида текширамиз. Ижтимоий омилларнинг оила саломатлигига таъсирини ўрганиш мақсадида барча оила аъзолари учун махсус ижтимоий анкеталар ҳам тузганмиз. «Соғлом авлод учун» хайрия жамғармасининг шаҳар бўлими ушбу тадбирларни бепул ўтказишдан ташқари оилалардаги беморларнинг ижтимоий шароитини ҳисобга олган ҳолда мурувват ёрдами тариқасида дори-дармонларни ҳам бепул тарқатяпти.

Ўтказилаётган тадбирлар айниқса оиладаги болалар ва хотин-қизлар саломатлигини яхшилаш учун қаратилган. Ўйлайманки, ҳаракатдаги тиббий патронаж шифокорларининг меҳнати самара кўрсатади. Мана бугун Янгиобод маҳалласининг 10 оиласида олиб борилган ижтимоий-тиббий текшириш хулосалари заминида яратилган услубий асослар бошқа маҳаллаларда иш олиб боришимизга катта ёрдам беради.

Шифокорларнинг беғараз хизматидан миннатдор кишилар кўп. Шулардан бири Мавлуда Ҳошимовадир.

— Биз Янгиобод маҳалласидаги 12 декабрь тор кўча, 73-уйда истиқомат қиламиз, — дейди у. — 6 та фарзандим бор. «Соғлом авлод учун» жамғармасининг тиббий ёрдамидан баҳраманд бўлиб, бағрим қувончга тўлиб ўтирибман. Бу каби хайрия тадбирлари соғлом авлодни тарбиялашда ўз ўрнига эга бўлиши аниқ.

Фарида ТОЖИБОЕВА.

СУРАТЛАРДА: янги йўналишда иш бошлаган ҳаракатдаги бригада фаолиятидан лавҳалар.

Рашид Галиев олган суратлар.

«Ўзбеккабель» давлат ҳиссадорлик жамиятининг «Зилола» оромгоҳи табиатнинг бетакрор сўлим гўшаси — Бўстонлиқ туманининг Хондайлиқ қишлоғи ҳудудида жойлашган. Ушбу дам олиш масканида турли миллат фарзандларидан 480 нафар, шу жумладан Оролбўйидан келган 62 нафар болалар мусаффо тоғ ҳавосидан баҳраманд бўлиб, яйраб дам олишмоқда. Оромгоҳда 15 та отряд бўлиб, 15 нафар тарбиячи, 15 нафар етакчи уларнинг тарбияси, мароқли ҳордиқ чиқариши билан шуғулланади.

Ёз — ўтмоқда соз

СЎЛИМ ГЎШАДАГИ «ЗИЛОЛА»

Оромгоҳда тиббий хизмат кўрсатиш пункти бўлиб, барча зарур дори-дармонлар билан етарлича таъминланган.

Бу ерда корхона тиббиёт-санитария хизмати қисмидан тажрибали шифокор З. Н. Левшанова ва 2 нафар тиббий ҳамшира болалар саломатлигини сақлаш йўлида масъулиятни чуқур ҳис этган ҳолда меҳнат қилишмоқда. Болаларга бериладиган таомлар доимо шифокор назоратида бўлиб, ҳар босқичда болалар тиббиёт кўригидан ўтказилади.

Оромгоҳда турли тўгараклар ишлаб турибди. Рақс, табиат ва фантазия, рассомлик каби тўгараклар ана шулар жумласидан. Болаларнинг ёш хусусиятларига мос бўлган кўрик-танловлар, пазандачилик, дастурхон безаш, рақс тушиш бўйича қизиқарли мусобақалар ўтказилди. Миллий урф-одатлар, халқ анъаналарини ўрганиш, уларни эъзозлашга қаратилган «Қувноқ маҳалла» ўйинлари ташкил этиляпти. Шунингдек, ҳар бир отрядда ҳар навбатда 1 маротаба «Ўз ўлкангни ўрган» мавзуида «сайёҳлик сафарлари» уюштирилмоқда.

Оромгоҳда болаларни соғломлаштириш, жисмонан чиниқтиришга ҳам алоҳида эътибор бериляпти. Ана шу мақсадда спорт тадбирлари, режа асосида мусобақалар ўтказилмоқда. Футбол, баскетбол бўйича отрядлараро беллашувлар, шахмат-шашка турнирлари ташкил этиляпти.

Бундан ташқари «Автомобилчи» оромгоҳи билан «Зилола» оромгоҳидаги 14 ёшдаги ўсмирлар ўртасида футбол мусобақаси, Оқтош ҳудудида жойлашган оромгоҳлар ўртасида шу ойда спартакиада ўтказилади.

Маданий тадбирлар ҳам оромгоҳнинг ҳаётидан муҳим ўрин эгаллаган. Ҳар навбатда бир маротаба Тошкент оперетта театри болаларнинг севимли меҳмони бўлиб, ўзининг қадрдон мухлисларига «Мамат ганчкор» спектаклини намойиш этишмоқда. Кечки овқатдан кейин болаларга турли бадиий фильмлар намойиш этилади ва оммавий рақслар уюштириляпти.

Рассомлик, табиат ва фантазия тўгараги машғулотларида қўли гул болалар томонидан тайёрланган турли хил гўзал буюмларни оромгоҳга эсдалик совға сифатида ҳадя этиш оромгоҳнинг ўзига хос анъаналаридан бири. Болалар бадиий ижодиётининг маҳсули бўлган бу асарлар уларнинг қалби нақадар беғубор, гўзал эканлигини намойиш этади.

Пурвиқор тоғлар бағрига сайру саёҳатлар қилиш — болаларнинг қизиқарли машғулотларидан биридир. Оромгоҳдаги ҳар бир отряд болалари тарбиячи, етакчи раҳбарлигида тоғлар қўйнига сафарга боришади.

«Зилола» болалар соғломлаштириш оромгоҳи фаолиятини ўрганса арзигулик жиҳатларидан бири кадрларни танлаш, уларни жой-жойига қўйиш, ходимларнинг қўнимсизлигига аллақачон барҳам берилганлигидир.

Ходимлар учун оромгоҳдаги иш шунчаки мавсумий эмас. Бу дам олиш масканида ҳамфикрлар, маслакдошлар жам бўлиб, болаларни соғломлаштиришдек хайрли иш йўлида бир оила аъзоларидек аҳиллик билан меҳнат қилишади.

«Зилола» оромгоҳи фаолияти яхши йўлга қўйилишида «Ўзбеккабель» давлат ҳиссадорлик жамияти бошқаруви билан корхона касаба уюшма қўмитаси ўртасида тузилган жамоа шартномаси ҳам муҳим омил бўляпти. Қонуний кучга эга бўлган бу юридик ҳужжатда болаларни соғломлаштириш оромгоҳлари ишини юритиш, болаларни соғломлаштириш касаба уюшмаси қўмитаси зиммасига юклатилган. Раҳбарият эса хўжалик ишларини ташкил этиш билан шуғулланади. Жумладан, оромгоҳни ёзги мавсумга тайёрлашда маъмурият яқиндан ёрдам беради.

Болалар соғломлаштириш оромгоҳларини мавсумга ўз вақтида тайёрлаган ва топширган оромгоҳларга шаҳар касаба уюшмалари кенгаши томонидан учта пул мукофоти белгиланган эди. «Тошшаҳарюктранс» концернининг Стрельцов номли, «Тошкентмебель» ҳиссадорлик жамиятининг «Шодлик», шу жумладан «Ўзбеккабель» давлат ҳиссадорлик жамиятининг «Зилола» болалар соғломлаштириш оромгоҳлари ғолиб деб топилдилар.

Улуғбек ПЎЛАТОВ.

Борди-ю бирон бир ҳужжатингиз ёки буюмингиз йўқолиб қолса қаерга мурожаат қилишни биласизми? Шундай ҳолларда дарҳол Тошкент шаҳар Ички ишлар бош бошқармасига қарашли «Топилмалар хизмати»га мурожаат қилсангиз, ҳожатингиз раво бўлади. Шу идора раҳбари Доно Халилова билан суҳбатимиз бу ташкилотнинг фаолияти хусусида бўлди.

Хизмат-беминнат

САВОБЛИ ЮМУШ

— «Топилмалар хизмати»нинг иш фаолияти «Тошкент почтаси» корхонаси билан узвий боғланган,—дейди Доно Халилова. — Кишиларнинг турли жойларда, масалан: вокзалда, аэропортда, бозорда, кўчада йўқотган соат, сумка, дипломат ва бошқа буюм-нарсаларини жойлардаги милиция ходимлари ҳамда яхши, ҳалол инсонлар бизга олиб келишади. Ҳужжатлар эса почта орқали етиб келади. Ўз навбатида биз шу ҳужжатларни уни берган ташкилотларга бир ой ичида почта орқали жўнатамиз.

—Маълумки, идорангиз Тошкент шаҳри ва вилояти аҳолисига хизмат кўрсатади. Ана шундай катта ҳудудда фаолият кўрсатиш осон эмасдир?

—Тошкент шаҳри ва вилоятида салкам тўрт миллион аҳоли яшайди. Шундай бўлгандан кейин кунига 100—150 кишини қабул қиляпмиз. Бизда махсус дафтар тутилган бўлиб унда мурожаат қилганларнинг рўйхати асосида фамилияси ва нима йўқотгани қайд этилади. Кези келганда шуни айтишни истардимки, бирон бир ҳужжат ва буюмларини йўқотган фуқаролар паспортлари билан келсалар, вақтлари бекорга кетмайди. Кўпчилик ҳолларда бир неча фуқаролар гоҳида дўстлари, қариндошлари ва танишлари учун мурожаат қилишади. Бу эса нотўғри. Чунки биз ҳужжат ёки буюмини йўқотган фуқаронинг бевосита ўзи билан гаплашишимиз зарур.

—Доно опа, ҳужжатини йўқотган киши аввало нима қилиши керак?

—Биринчи навбатда, ўша йўқолган ҳужжатни берган ташкилот раҳбари номига ариза ёзилади. Сўнгра паспорт билан келиб бизга мурожаат қилинади. Ташкилотимизда йўқолган ҳужжат рўйхатдан ўтказилгандан кейин фуқаролар маълум бир вақт кутишади. Чунки шу вақт ичида ҳужжат топилиб қолиши ҳам мумкин. Тошкент шаҳри ва вилоятида истиқомат қилувчи фуқароларнинг йўқолган ҳужжатлари топилган тақдирда хизматимиз ҳужжатлар эгасини хат орқали бир ой ичида чақиради. Бордию фуқаролар келмаса ҳужжатларни берган тегишли ташкилотларга жўнатади. Ҳужжати топилганлиги тўғрисида «Топилмалар хизмати»нинг хатини олган фуқаролар бизга келишса навбатда турган ҳар беш кишидан сўнг қабул қилинади. Ҳужжатини йўқотган фуқаролар ортиқча безовта бўлишмасин. Айтайлик, маълум бир вақт ичида ҳужжат топилмаса фуқароларга ҳужжатнинг йўқолганлиги тўғрисида маълумотнома берилади. Фуқаро ушбу маълумотномани олиб, ҳужжатни берган ташкилотга мурожаат қилади. Лекин шундай ҳоллар бўладики, баъзи ҳужжатларнинг эгалари маълум сабабларга кўра бошқа шаҳарга кўчиб кетган ёки дунёдан ўтган бўлади. Бунда ушбу ҳужжатни тасдиқлайдиган нотариал хизмати идорасининг ишонч қоғози албатта бўлиши керак.

— Ҳужжатлар ниҳоятда хилма-хил. Йўқолган ҳужжатларнинг ҳамма тури бўйича сизларга мурожаат қилинадими?

—Дарҳақиқат, гапингиз тўғри. Хилма-хил ҳужжатлар мавжуд. Борди-ю улардан биронтаси йўқолгудек бўлса, «Топилмалар хизмати»га келинг. Кейин ҳар хил буюмлар, масалан: сумкалар, соатлар, дипломлар, ташкилотларнинг ҳужжатлари, думалоқ муҳри ва штамплари йўқолган тақдирда ҳам идорамизга мурожаат қилинади.

—Доно опа, идора фаолиятида ечимини кутаётган муаммолар борми?

—Бир неча муаммолар бор. Биринчидан, «Топилмалар хизмати»да атиги икки киши—мен ва назоратчи ишлаймиз. Энди ўзингиз ўйланг, кунига юзлаб фуқароларни қабул қилиш, уларга маълумотномалар ёзиб бериш, топилган ҳужжатлар ва буюмларни расмийлаштириб ўз эгаларига почта орқали жўнатиш каби улкан ҳажмдаги ишлар икки кишига оғирлик қилмайдими? Иккинчидан, ҳужжатларини йўқотган кўп фуқаролар рўйхатга ҳам ёзилмай навбатсиз киришга ҳаракат қилишади. Интизом ва тартиб бўлган жойда иш ҳам унумли бўлади. Учинчидан, бу ерда қишнинг совуқ, ёзнинг иссиқ кунларида фуқаролар учун шароит йўқ.Улар деярли кўчада туради.

—Ўз ишингизни ёқтирасизми?

—Отам Тўйчи Расулов, биз фарзандларига: «Ҳаётда ҳаммага яхшилик қилинглар»,—деб доимо тайинлардилар. Мен ҳамиша мана шу гапга амал қилиб келаман. Биласизми, ҳужжати ёки буюмлари топилган кишиларнинг қувончини, уларнинг бизга билдирган чексиз миннатдорчилигини эшитиб кўнглим кўтарилади. Дарвоқе, идорамизда «Шикоят ва ташаккур» дафтари бор. Унда бир қанча кишиларнинг «Топилмалар хизмати»га билдирган миннатдорчиликлари баён этилган. Мана шуларни кўриб ўз ишимга янада меҳр-муҳаббат билан ёндошгим келади. Ҳужжатларини йўқотиб беҳуда қизишган фуқароларга иложи борича ётиғи билан муомала қиламиз. Бундайларнинг кўпчилиги ишлари битгандан сўнг биздан миннатдор бўлишади.

Суҳбатдош Неъматулла МУҲАМЕДОВ.

Олимлар тажрибахонасида

ЭЙХОРНИЯ ҚАНДАЙ ГУЛ?

Эйхорния ўсимлигининг асли ватани Жанубий Америка бўлиб, у асосан тропик ҳудудларда ўсади. Илмий номи «эйхорния кросипес» дейилади. Мана шу ўсимликни ўрганиб, ундан халқ хўжалигида фойдаланиш мақсадида Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси Ботаника институтининг Спорали ўсимликлар ва гидроботаника бўлими экспериментал гидроботаника тажрибахонаси олимлари изланишлар олиб боришмоқда.

Ҳозиргача бу борада анчагина ютуқларга эришилди. Бу ўсимлик оқава сувлардаги ифлос моддалар ҳисобига озиқланар экан. Оч яшил тусли, чиройли баргли эйхорния сув юзасида қалқиб ўсади. Гули эса ҳаво ранг ва жуда хушбўй.

Оқава сувларнинг тоза сувга қўшилиб кетишининг олдини олиш вазифаси билан биология фанлари доктори Рисқали Шоёқубов бошчилик қилаётган бўлим ходимлари шуғулланишади. Тажрибахона мудири Серикбой Келдибеков, илмий ходимлар Омон Ҳасанов, Комила Айтметова, Ёзил Ҳайитов, Ҳалима Ҳайдарова ва Муқаррар Иброҳимовалар эйхорниянинг биологик хусусиятлари ва у ёрдамида ёғ-мой, тўқимачилик корхоналарининг чиқинди сувларини тозалаш ҳамда ундан озуқа сифатида фойдаланиш юзасидан илмий иш олиб боришмоқда. Дастлабки натижалар кутилгандан зиёда бўляпти. Чунки бу ўсимлик жуда осон кўпаяр экан.

—Чирчиқ «Электрокимё» ишлаб чиқариш бирлашмасидаги оқава сувлар биологик ҳовузларида 1988 йилдаёқ эйхорния ўстира бошлаганмиз. Бу чиройли гул фақат санитарлик қилибгина қолмай, ҳовузлар юзаси кўринишига ажойиб гўзаллик ҳам бахш этади,—дейди Рисқали Шоёқубов.—Чорвачилик, паррандачилик фермалари, саноат корхоналари оқава сувларида яшовчи эйхорния ҳар гектар сув юзасидан юқори ҳосил—270—360 тоннагача кўк масса ёки қуруқ ҳолда 135—180 тонна озуқа ҳосили беради. Унинг таркиби каротин, протеин, ёғ, кальций-фосфор ва бошқа фойдали моддалардан иборат. Бундан ташқари атторлик саноати мутахассислари ҳам эйхорния билан қизиқмоқда. Келгусида бу хушбўй гулдан атирлар тайёрланса ажаб эмас.

Амалда қўлланилаётган ҳовузлардан бири Бўка шаҳри марказида жойлашган. Бу ердаги сунъий кўлда оқава сув йиғилган бўлиб, унинг юзасида чиройли ва хушбўй эйхорния гуллаб ётибди. Шундай экан, бундай гулни Тошкентимиздаги сунъий сув ҳавзаларига экиш фойдадан холи эмас. Бу табиат мўъжизасидан нафақат Ўзбекистонда, балки собиқ Иттифоқ давлатлари, Хитой ва бошқа жойларда ҳам кенг фойдаланилади.

Мана, ҳозир ёз ойлари. Ҳаво иссиқ. Кўпчилик чўмилгани истироҳат боғларидаги сунъий кўлларга келишади. Бу сувлар эса оқа бориб, анҳор сувларига қўшилиб кетади. Ана шу боғлардаги кўлларнинг сув чиқиб кетадиган қисми чегараланиб, эйхорния каби гуллар экилса айни муддао эмасми? Эйхорния сув юзасининг безаги бўлиб, шаҳримиз кўркига кўрк қўшиши керак. Бу каби масалаларга шаҳар ободонлаштириш ва санитария-эпидемиология хизмати ходимлари диққат-эътибор қаратадилар, деган умиддамиз.

Фароғат ХОЖИБОЕВА,

СУРАТЛАРДА: эйхорния гулининг кўриниши, эйхорния ўсимлиги табиий ўстирилаётган оқава сувли кўл.

Санъат сеҳри

ОЛҚИШДАН ОРТИҚ БАХТ ЙЎҚ

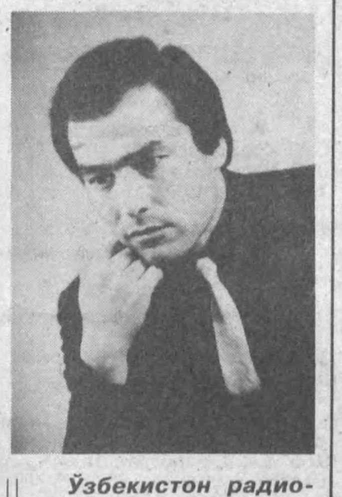

Ўзбекистон радиосининг хориждаги ҳамюртларимизга аталган «Ватандош» радиостанцияси хонанда Хурсанд Шеров ҳақида махсус эшиттириш тайёрлади. Бу эшиттиришда хонанда Ҳиндистондаги мухлисларига атаб «Икки дўст», «Артист» каби ҳинд кинофильмларидан қўшиқлар ижро этди. Шу баҳона Хурсанд ака билан суҳбатлашдик.

— Айтингчи, илк бор сизда санъатга ҳавас қачон уйғонган?

— Санъатнинг турли йўлларида ижод қилиш, санъатга бўлган ҳавас мактабда ўқиб юрган ўсмирлик чоғимдан бошланган.

— Қандай қилиб қўшиқчи бўлдингиз?

— Санъаткор бўлиш ўта масъулиятли, буни санъат оламининг қайсидир бир жанрида ижод қилаётган шахснинг ўзи билади. Сизнинг қандай қўшиқчи эканлигингизни мухлисларингиздан билиб олишингиз мумкин. Менга илк бора мактабда мусиқа ва ашула фанидан сабоқ берган муаллимларим, санъат даргоҳларида дарс берган Иза Исеева, Жаббор Жумаев қўшиқларни миллий услубда ва қолаверса, замонавий, анъанавий қўшиқчилик йўли билан бир қаторда вокал йўлларини ўзлаштириб олишда ёрдам берган мақом усталари Ориф Алимахсумов, Берта Давидова, Эргаш Йўлдошевлардан доимо миннатдорман.

— Қайси қўшиқчиларнинг қўшиқларни ёқади? Қайси шоир, шоирларнинг шеърлари асосида қўшиқлар яратгансиз?

— Турли мавзуда жуда кўп қўшиқлар яратдим. Мусиқа усталаридан Баҳрулла Лутфуллаев, Ботир Умиджонов, Алишер Икромов, Алишер Расулов, Алишер Усмонов, Анор Назаровлардан маслаҳат олиб, ўзим куй басталаб, қўшиқлар ёздим. «Отахонлар», «Халқ», «Ажаб дунё экан, дўстлар», «Алла айтинг, онажонлар», «Соҳибқирон Темур», «Умр», «Ҳеч ким устун бўлган эмас» каби қўшиқлар шулар жумласидандир.

— Кўпроқ қайси услубда қўшиқлар куйлайсиз?

— Замона зайли билан янги-янги жанрларда қўшиқлар ёзиш, ҳам янгича услубда қўшиқлар ижро этиш ҳам ҳозирги кун вазифаларидан бири бўлиб қолди. «Мен мақомчи эканман, фақат мақом куйлашим керак», — дейиш ҳам нотўғри, албатта. Санъаткор турли усулларда, турли йўлларда овозини юргиза олиши керак. Ўзим мақом, эстрада, замонавий ва ниҳоят хорижий мамлакат халқлари қўшиқларини ижро этиб келмоқдаман.

— Ижодий гуруҳлар ҳақидаги фикрингиз?

— Ҳозир турли-туман гуруҳлар кўп. Бу яхши, албатта. Аммо уларнинг фақат эстрада қўшиқларига ружу қўйишларига қўшилмайман. Ўзимизнинг миллий, классик қўшиқчилигимизни ҳам унутиб юбормасдан, миллий усулларда ижод қилишса, яна ҳам мақсадга мувофиқ бўларди. Бу борада «Қарс», «Тошкент» гуруҳларидан ўрнак олса арзийди.

— Сизни ўйлантираётган муаммолар?..

— Авваламбор, ҳар бир қўшиқчи ўзи ижод қилиб, ўз қўшиғини яратса. Машҳур ҳофизларимиз ижро этган қўшиқларни маромига етказиб куйлашса. Тақлидчиликдан умуман воз кечилса, миллийлигимиз кўпроқ тарғиб этилса дейман.

— Санъаткор учун бахтли кун қайси?

— Биласизми, санъат аҳли учун янги қўшиқнинг дунёга келиши, мухлисларнинг ижобий фикри-ю олқишидан ортиқ бахт бўлмаса керак. Қўшиқни бор вужуди билан тинглаган инсонларнинг садағаси кетсанг арзийди.

— «Оқшом» муштарийларига тилакларингиз...

— Барча яхши ниятли санъат шайдолари доим соғ-саломат бўлишсин, ғам-алам кўрмасдан, тинч-осойишта ҳаёт кечирсин.

Суҳбатдош
Шаҳло ШОИСЛОМОВА.

Аччиқ, аммо очиқ гап

ВИЖДОН ҲУКМИ

Эсимда, онам бизга қизиқарли эртаклар, воқеаларни айтиб берардилар. Уларни баъзан қизиқиш, баъзан қўрқув билан тинглардиму лекин чуқурроқ ўйлаш ёки мулоҳаза юритишга уринмасдим. Бир куни онамлар ўғрилар ҳақида (ўша пайтда қўшнимизнинг уйига тушибди, деган гап юрганди, шу сабабми...) гапириб бергандилар.

Онамларнинг айтишларича, жуда қадим замонларда ҳам, яқин ўтган замонларда ҳам одамлар ўғрининг кимлигини билишмаган экан. Улар уйларига қулф-калит осмас, қаерга боришса уйлари ланг очиқ қолар, намоз вақти бўлса, савдогарлар молини бозорда қандай бўлса шундайлигича қолдириб, мачитга югурар экан. Ота-боболаримиз диёнатли, инсофли бўлганликлари учунми, ўғирлик деган нарсани хаёлига келтирмас экан.

Бундай қарасангиз, бизнинг замонамизда онамларнинг айтганлари эртакка айланиб қолаётгани кишини ўйлантириб қўяди. Кундалик ҳаётимизда содир бўлаётган ўғирликларни кўриб нимага йўйишингизни билмай қоласиз. Балки одамлар ўртасида меҳр-муҳаббатнинг сўнаётганлигимими? Ёки ота-оналаримиз фарзандларига яхши тарбия беришмаяптими? Ёки улар енгил-елпи пул топишни ўйлашаяптими?

Хоҳ кўчада, хоҳ бозорда, хоҳ автобусда одамларнинг сумкасини, пулини, тақинчоқларини пойлаб юрган «пулкувар»ларга дуч келасиз. Қизиғи шуки, улар «кўринмас», фақат сумкамиз кесилгандан, пулимиз олингандан кейин «вой, пулимни ўғри олибди», деб сергакланамиз, ўзимизча жаҳлимиз чиқади, «пулкувар» аллақачон жуфтагини ростлаб қолган бўлади. Кимга «пулимни олдингми» дейсиз? Ҳеч кимга. Кейин пул ўғирлатганингиз эсингизга тушса, кайфиятингиз бузилади, бироз ўтиб ўзингизга таскин берасиз-да, қўл силтаб «бош-кўзимдан садақа», деб қўя қоласиз. Жуда таажжубланарли ҳолат: яна уларга кўчада, тунда, бозорда, транспортларда дуч келаверасиз.

Содир бўлган воқеаларни эслайман.

Йўлкада бамайлихотир келаётган қизнинг орқасидан бир ёшгина йигит келди-ю унинг бўйнига чанг солди. Ва мақсадига эришиб, тилла занжирни олиб, ғойиб бўлди. Ишонасизми, назаримда бир лаҳзада юз берди. Қиз ҳам, атрофдагилар ҳам англолмай қолишди. Кейин... Қиз хушига келиб, аламидан йиғлаб йўлига равона бўлди...

Кеча дугонам маошини олиб, бозорга шошилганди. У эрталаб ишга кайфияти бир алфозда келди.

— Ҳа, Меҳрихон, тинчликми? — дедим.

— Кеча бозорда пулимни олдирдим. Помидор олиб пулини тўламоқчи бўлсам, сумкам кесилган, пул йўқ. У ёқ-бу ёққа қарасам ҳамма ўзи билан овора. Қаерда олдирганимни ҳам билмайман, — деди...

Гули ўқишдан қайтаётиб автобусга чиқди. Автобус жуда тиқилинч. У ўриндиққа яқин қулай жой топиб, омонатгина жойлашди. Ҳаво дим. Ўзини эркин тутиш, у ёқ-бу ёққа қараш, бир азоб. Яхшиямки, у тушадиган бекат яқинлашди. Гули автобусдан тушаётиб, йўл ҳақини тўламоқчи бўлса, сумкаси анчагина кесилган. У шошилиб пулини қидирди, ҳайрият пули жойида экан, аммо ундан кейин тушмоқчи бўлган аёлнинг хуноби ошган; ўғрилар сумкасидан ҳамма пулини олишибди. Ким олди? Ўғри ким? Баланд товушда кимдир: «Ота-онаси бормикан уларнинг ўзи?», — деб сўкина бошлади. Аёл аламидан йиғлаб:

— Ҳа, яшшамагур, кўчага чиқиб тиланчилик қилмайсанларми бировнинг сумкасини кесгунча... Бугун маош олгандим-а, энди қайси пулимга болаларимга нарса оламан. Ҳа, сенларни етим болаларимнинг оҳи урсин! — дея автобусдан туша бошлади. Лекин ўғрининг кимлигини, пулни ким олганини топиш амримаҳол эди.

Пулини олдирмаганлар айниқса, шаҳарда кам топилса керак. Хўш, бировнинг нарсасига, пулига бойишни ўрганганларга тезкорликлари учун қандай «раҳмат»лар айтишимиз мумкин?

Келинг, азиз ҳамшаҳарлар, ҳар бир ишимизга виждонан ҳукм чиқарайлик. «Палончи» ўғри эди, «ўғрининг боласи ўғри бўлади» деган ёмон доғни орқамизда қолдирмайлик. Фарзандларимизнинг келажагини ўйлаб, фақат ҳалолликни, покликни ўзимизга шиор қилиб олайлик. Ота-боболаримизнинг удумлари «эртак» бўлиб қолишидан асраб қолайлик. Токи келажак авлодларимиз ҳам ўзбек халқининг урф-одатларидан фахрланиб юришсин. Шоир айтганидек:

Одам бўлиб келдик, одам бўлайлик,
Элу юрт дардига малҳам бўлайлик!..

Насиба ЗИЁДУЛЛАЕВА.

Шу ишни ўз қўлим билан қилиб қўйганимдан ҳали-ҳали пушаймонман. Бундай бўлишини қаёқдан билай, ахир. Мен хотинимнинг қўлидан иш келиш-келмаслигини билгим келганди, холос.

Шахмат ҳангомалари

СЎНГГИ СИНОВ

Бирга турмуш қурганимиздан кейин уни тез-тез синовлардан ўтказардим. У ҳам пойгачи отдек, тўсиқларни писанд қилмасди.

«Ҳа, майли» деб, «Шахмат» журналининг янги сонини варақлай бошладим. Кўзим ундаги ажиб эълонга тушиб қолди: барча ҳохловчилар хат орқали ўйналадиган турнирда иштирок этишга таклиф этилибди. Шу пайт миямга бир фикр келиб қолди: ўйинга қўшишларини хотиним номидан илтимос қилдим ва бошқа гапларини ҳам ёзиб юбордим...

... Жавоб келди, хотинимнинг номига албатта. Хотиним хатнинг у ёқ-бу ёғини айлантириб кўрди, ҳеч нарсага тушунмади. Хатда хотинимнинг турнирга қўшиб қўйилганлиги ва ўйнаши кераклиги айтилибди.

— Хат адашиб келганга ўхшайди. Жўнатиб юбор. Ёшлигингда шахмат ўйнагансан, бу ўйиндан оз-моз хабаринг бор-ку, лекин ҳар ҳолда бу иш қўлингдан келмайди, — дедим унга. Шундай дейишим билан хотинимдаги иккиланишдан асар ҳам қолмади. У стол ёнига бориб ўтирди-да, қатнашчиларнинг барчасига хат ёза бошлади. Оқ доналарда биринчи нимани юришни англатиб қўйди...

— Бу ишинг, барибир узоққа бормайди, — дедим.

Бироқ кўнглим бекорга нохуш бўлган экан. Хотиним бу ишга жиддий, жон-жаҳди билан киришди. Ҳар куни ярим кечагача ўтиради, шахмат китобларини титиб, керакли жавобларни топади. Бутун кутубхонани уйга ташиб келтирди. Мана буни ҳам ўзи ўйлаб топибди: ошхонадаги газ плитасининг тепасига катта шахмат тахтасини осиб қўйибди. Уни ишхонасидагилар ясаб беришибди. Доналари ҳам магнитдан, хотиним ҳам овқат пиширади, ҳам ишдан ажралмаган ҳолда позициялар устида бош қотиради... Дастлабки кунлари шўрвадан у-бу, айниқса пиёдалар чиқиб турди. Баъзан ошхонага компот ичгани кириб, бироз томоша қилиб турардим. Баъзан пиёдалардан бирини бошқасига ўхшатиб суриб қўярдим. Гоҳо қўшни хотин-халажлар: «Эҳтиётроқ бўлиб сурармишсиз, тағин бехос отни «жиш» қилиб қўйманг» деб кулишарди... Хуллас, аввало иш шу йўсинда борди, кейинчалик ҳазил-мутойибали хатлар ҳам кела бошлади. Ҳа, мен уни эркаклар турнирига ёздириб қўйган эканман. Ленинградлик аллаким шундай деб ёзибди: «Турнирдаги наъматаклар орасида атиргул борлигидан хурсандман. Ўйинимиздан кўнглингиз шод бўлади деган умиддаман». Энди, Тошкентда яшайдиган бировнинг гапини ҳам эшитинг: «Биздек ўн бешта жонон йигит орасида сиз якка-ягона гулсиз, суратингизни юборинг».

Ўзини кўрмай мақташини қаранг-а. Катта холамнинг суратини олдим-да, ҳалиги тошкентлик йигитга юбордим. Шу-шу хатларида шахмат юришдан бўлак нарса ёзмайдиган бўлди.

Бир куни ишдан келсам, хотинимнинг чеҳрасидан нур ёғиб турибди.

— Намунча хурсандсан? — сўрадим.

— Сифат ютдим.

«Сифат» дегани нималигини тушунмасам ҳам ортиқча суриштириб ўтирмай, овқатимни ея бошладим. Ҳақиқатан ҳам бугунги шовла жуда сифатли бўлибди.

Лекин ўйин борган сари қийинлашаверди. Китобий вариантлар тугаб, тахтада мураккаб вазиятлар пайдо бўлди. Хотинимга қарайман-у унинг қаттиқ қайғураётганини кўриб ачинаман. У кечқурунлари шахмат тахтаси ёнига бориб ўтиради-да, худди мадад сўраётгандай нималарнидир пичирлайди. Кечаси ундан ҳам баттар, ухламайди, ағдарилаверади, ҳар хил юришларни ўйлаб топади.

Бир куни ярим кечада чўчиб уйғониб кетдим... Хотиним тушида валдираяпти: — Фил халақит беряпти... Сипоҳни қурбон қилиш керак...

Яна инграмасин деб уйғотдим:

— Сен қийналиб ўтирма, бирон устага қўнғироқ қил, телефон номерлари ёзилган китобни олгин-да, ўнг келганига жиринглатавер. Гроссмейстерга қўнғироқ қилсанг яна ҳам яхши. Ҳамиша чет эл турнирларида ўйнайдиган Иванов бўлмаса Сидоров бўлар. У Мадагаскарда ёмон ўйнаган бўлса ҳам мен унга ишонаман. Бунинг устига хотинини ҳам яхши аёл дейишади.

— Йўқ, — деди қайсар хотиним, — ўзим топаман...

Хотинимнинг бу гапидан ҳали анча вақт куним шу тариқа почтага чопиш, конвертларни ялаб ёпиштириш ва шўрвадан йўл-йўлакай урилган пиёдаларни олиб ташлаш билан ўтишини тушуниб олдим.

Мамажон МУҲИДДИНОВ,
спорт устаси, тарих фанлари номзоди.

Турфа олам

ЛАЪЛИ ТОШДАН ҚОҒОЗ

Американинг «Термокинетик файбер» фирмаси лаъли тошнинг диаметри бир микрон атрофида ва узунлиги уч миллиметр бўлган юзаси 50 сантиметр квадрат жойни эгаллайдиган қоғозни ишлаб чиқара бошлади.

Келажакда сатҳи кенгроқ бўлган бундай қимматбаҳо қоғознинг турли хилларини ишлаб чиқариш мўлжалланмоқда. Минерал хом ашёдан ҳисобланган лаъли тош асли алюмин оксидининг кам учрайдиган кўк рангли кристаллари ҳисобланади. Унинг таркибида озгина миқдорда титан билан темир аралашмасининг мавжудлиги қоғознинг ўта мустаҳкам бўлишини таъминлайди. Янги маҳсулот ракетасозлик, авиация ва машинасозликда қўлланилади.

ҚЎРҒОШИНДАН ВОСИТА

Тупроқ ва чангда ишловчи экскаватор, скрейпер ҳамда бульдозерлар учун мойловчи воситалар чидамайди, улар тез орада ишдан чиқавериши маълум.

Машиналардаги подшипниклар ва ишқаланиш мосламалари тиқилиб қолиб, ишни қийинлаштиради, натижада, унинг иш унуми пасайиб кетади. Бунинг устига айниқса ер қазувчи машиналар тезда ишдан чиқа бошлайди.

Юқоридаги қийинчиликларни ҳисобга олган Англия олимлари подшипниклар учун қўлланилиши осон бўлган қўрғошин смазкасини ихтиро қилишди. Қўрғошиннинг ўта майдаланган уни полибутилен суюқлигига қўшилиб тайёрланадиган аралашма машиналарнинг иш унумини анча кўтариши маълум бўлди.

СУЮҚ ТУТУН

Варшавадаги гўшт саноати илмий-тадқиқот институти илмий ходимлари гўштни дудлашда суюқ тутундан фойдаланишни таклиф қилишди.

Тутун таркибида турли моддалар кўп бўлиб, уларнинг айримларингина гўштни дудлашда аҳамияти борлиги аниқланди. Шу сабабли кимёгарлар тутун таркибидаги сирка кислота, феноллар, креозот, формальдегид ва баъзи бошқа моддалар дудлаш жараёнида фойдали эканлигини ҳисобга олиб, уларни тутун экстракти сифатида ажратиб олишга қарор қилдилар. Гўштга ёқимли, иштаҳани очувчи ҳид берадиган, унинг рангини очадиган ва узоқ вақт яхши сақлаш омили бўлган бундай экстрактдан фойдаланилганда атроф-муҳитга таъсир этмайди. Керакмас — баъзан зарарли компонентлардан ҳалос бўлинади. Озгина мойда эритилган компонентлардан ташкил топган «суюқ тутун» ажойиб хоссаларга эгалиги билан ажралиб туради. Унинг йигирма грами бир тонна гўштни дудлашга етарлидир.

АРРАНИНГ ЗАНГЛАШ САБАБИ

Австралиялик олимлар ўрмонларда ишлатилувчи арраларнинг ўтмас бўлиб қолиши ва занглаши сабабларини аниқладилар.

Пўлат арраларнинг ишдан чиқишига юзасида борувчи электрокимёвий жараён — занглаш (коррозия) асосий сабабчи экан. Органик кислоталардан бўлган карбол кислотаси пўлатга водород хлорид кислотасига қараганда ҳам кўпроқ таъсир этиши аниқланди.

КОЛБАСА ДАРАХТИ

Африка қитъасининг Уганда мамлакати ўрмонларида «колбаса дарахти»ни учратиш мумкин.

Овруполиклар дарахт мевасининг кўринишига қараб шундай ном берганлар. Осилиб турувчи ҳар дона меванинг оғирлиги олти килограммгача боради, у ширин ва мазалидир. Ажойиб ва дунёнинг ўзга мамлакатларида ўсмайдиган дарахт ўзига хос хусусиятларга эга бўлиб, меваси бир ойда етилиб, пишади. Олимлар тажрибаларига кўра, дарахт илдизлари орқали тупроқдан катта тезлик билан шакар моддаларини диффузиялайдики, бу стакан остига солиб қўйилган шакарнинг сув бўйлаб тарқалишига қараганда эллик баравардан кўп экан. Ҳозиргача диффузия тезлиги ҳароратга боғлиқ деб келинарди. Дарахт диффузия тезлигининг нафақат ҳароратга, балки ҳали тадқиқотчиларга номаълум қолаётган бошқа далилларга ҳам боғлиқлигидан дарак беради.

ҒАРОЙИБ ҲОДИСА

Курраи заминимизда кимдир: «Сояда исиниб олай» — деса кўпчилик ҳайрон бўлган бўлур эди. Аммо бу гапни Юпитерда айтилса, тўғри чиқиши олимлар томонидан исботланди.

Дунёдаги машҳур расадхоналардан бўлган Маунт — Паломарнинг телескопини (беш метрлик кўзгусини) махсус мосламалар билан жиҳозлаб, уни Юпитер томон йўналтирилди. Шунда олимлар қизиқ бир ҳодисани кузатдилар. Сайёранинг йўлдоши Каллистонинг сояси тушиб турган қисмидаги ҳарорат Қуёш нури қиздириб турган жойдагидан анча юқорилиги ўлчанди. Бу ғаройиб ҳодисанинг сабабини ҳозирча олимлар тушунтириб бера олмадилар. Катталиги Меркурийга тенг келадиган Каллистонинг яна бошқа «сир»лари борлиги ҳам маълум бўлди. Шунга қарамай у оғирлиги жиҳатдан ўзига ўхшаш Ганимеддан икки баравар енгиллиги билан ажралади. Каллистонинг иссиқлик нурларини тарқатиши ҳам икки баравар кучлилигини тушунтириш оғир муаммолардан бўлиб турибди.

Қудрат АҲМЕРОВ, кимёгар.

Китоб ўқир Азиза,
Зеҳни ўткир қизгина.

Рашид Галиев олган сурат-лавҳа.

БОЛАНИНГ ТИЛИ ШИРИН

Комронбекнинг бобоси ясама танглай тишларини кечаси ечиб олиб қўйганди, буни кўрган набира лолу ҳайрон қолиб:
— Ия, энди кўзларингизниям суғуриб кўрсатинг-чи! — деди.

* * *

Комронбек аясидан сўради:
— Аяжон, мен янги туғилган пайтимда гапиришни билармидим?
— Йўқ, болам, у пайтда сен ҳали гапиришни билмасдинг.
— Унда менинг исмим Комронбеклигини сизга ким айтган?

* * *

Комронбекдан қўшнилари сўрашди:
— Қани, ростини айт-чи, сенга аянг яхшими ёки дадангми?
— Айтмайман, ҳечам иложи йўқ.
— Нима учун айтмайсан?
— Дадамни хафа қилиб қўйгим келмаяпти.

* * *

Бувиси Комронбекни койияпти:
— Аянг уйни чиннидай қилиб тозалаб қўйса-ю, сен ҳамма ёқни ивирстириб, ейиб ташлабсан. Бировнинг меҳнатини қадрласанг бўлмайдими?
— Вой, мани аям бировмаслар-ку, ўзимни ростакам аям-ку?!!

Алишер САЪДУЛЛАЕВ.

ҚЎҒИРЧОҚНИНГ ОНАСИ

— Қизим, қўғирчоғинг кўринмайди. Қаерга қўйдинг?
— Мен уни ётоқхонага ётқизиб қўйдим. Ҳозир телевизорда болаларга мумкин бўлмаган фильм кўрсатиляпти.
— Ўзинг нега кўраяпсан?
— Мен қўғирчоқнинг онасиман-ку!

САБАБ

Бир куни ҳовлида ўйнаб юрган бола хўрозни кўрсатиб, отасидан сўради:
— Ада, хўрознинг ҳам туғилган куни бўладими?
— Хўрознинг туғилган куни бўлмайди, чунки у тунда туғилган.
— Шунинг учун хўроз тунда қичқирар экан-да!

ҲАЙВОНОТ БОҒИДА

Ҳайвонот боғининг маймунлар сақланадиган қафаси ёнида кичкина болалар ўзаро баҳслашар эдилар:
— Нега орангутанни қамоқда сақлагандай қафасда тутишади?
— Уни шундай тарбиялашади-да, кейин одам бўлиб чиқади.

ИБРАТЛИ МИСОЛ

Ўқитувчи синфдаги болаларга мурожаат қилиб деди:
— Ўқиш-ёзишни билмасликнинг зарарлари ҳақида мисол келтиринг.
— Мен биламан! — деди бир бола.
— Қани, айтчи!
— Агар пашша ўқиш-ёзишни билганида, «мухомор» деб ёзилган қоғозга қўнмас эди.

Татар тилидан Баҳриддин ТУРҒУНОВ таржимаси.

Акс садо

«ЗАМЗАМ СУВИ — МАЛҲАМ СУВ»

Шу йилнинг 10 июнь куни «Оқшом» газетасида чоп этилган «Замзам суви — малҳам сув» сарлавҳали мақолани биз кексалар маҳалла аҳли билан ўқиб чиқиб, бунинг учун таҳририятга кўп миннатдорчиликлар изҳор этдик.

Шукрки, мустақилликка эришгач Ҳаж сафарига бориб келиш имкониятларига ҳукуматимиз катта йўл очди.

Биз ҳам оби замзам сувининг шифобахшлигини эшитганмиз. Аммо мақолада олимларимиз савобли ишга қўл уриб, бу сувнинг шифобахшлигини илмий жиҳатдан асослаб берганлар. Бизнинг маҳалладан ҳам ўтган уч-тўрт йил ичида бир неча киши Ҳаж сафарига бориб келишди. Улардан бири 77 ёшли Ҳусниддинхўжа Низомовдир. Бу кишини зиёрат қилгани кирганимизда оёқларидаги шиш ва яралар оби замзам суви билан ювганларидан сўнг тузалиб кетганини айтдилар. «Ўзим ҳам дилим пок бўлиб, худди ёш йигитдек навқирон даражага келдим» дедилар.

Бу йил Ҳаж сафарига бориб келган ён қўшнимиз Лутфиниса билан суҳбатлашдик. «Хабарингиз борки, ўн йилдан буён ошқозоним оғриб юрарди, муборак Ҳаж сафарига борганимда оби замзам сувидан тўйиб ичиб эдим. Мана шукрки, ошқозоним тузалиб, дилим яйраб юрибди» деди у ҳам.

Ҳаж сафарига борганлар билан суҳбатлашсангиз уларнинг ҳаммаси оби замзам сувининг хосиятлари ҳақида тўлқинланиб сўзлайдилар.

Абдуфаттоҳ ҳожи НАБИХЎЖАЕВ.

ДАМ ОЛИШ ОҚШОМИДА

Гиёвандлик — иллат

ҚОЗОНГА ЯҚИН ЮРСАНГ...

Телефон қўнғироғи жиринглаб қолди. Гўшакни кўтарсак ундан Юнусобод туман ички ишлар бошқармаси жиноят қидирув бўлимининг хизматчиси милиция подполковниги Толибжон Сидиқовнинг овози эшитилди:

— Гиёвандлар ҳақида материал ёзмоқчиман деган эдингиз. Мақолабоп мавзу топилди. Улардан бир гуруҳини қўлга туширганмиз.

Дарҳол ўша томон йўл олдик...

Милиция хизматчиси назоратида хонага бир аёлни олиб киришди. Ранги-рўйи шу қадар заҳил, сочлари бемаврид оқаришга улгурган бу аёлга бир қарашдаёқ 30 ёшни берасиз.

— Исмингиз нима, — сўрашади милиция хизматчилари ундан.

— Н. С.

— Ёшингиз нечада?

— 17 да.

Ҳали навқирон ёшдаги Наташанинг бу хилда кўриниши бизни ҳайратга солди. Унинг кийимлари ўта ночор, ғижим-ғижим кўйлагининг йиртилган жойларидан баданлари кўриниб турибди. Икки қўлининг билагидан юқори қисми томирлари кўм-кўк кўкарган. Танага игна билан юборилган оғу излари бу. Мўъжазгина гавда гўё ўзини тутиб туролмайдигандек. Чунки Наташа қандайдир ички тўлғоқдан қийналаётгани унинг қўллари, лаблари тинимсиз титраётганидан сезилиб турибди.

— Бу дори ҳуружининг бошланиши, — дейди хизматчилардан бири.

У сўроқларга зўр-базўр жавоб беради. Қани энди бу азоб тезроқ тугасаю, у ҳеч бўлмаса муздек хонага кириб бир зум бўлса-да ором ола қолса. Лекин ҳа деганда савол-жавоблар тугайвермасди. Шунда бирдан...

Кўз ўнгимизда Наташанинг ранглари докадек оқарди. Ҳозиргина аранг бўлса-да, айланиб турган тиллар бир зумда қотиб қолди. Оғзидан кўпик оқа бошлади. Аъзойи бадани қақшаб, нурсиз кўзлар даҳшатли олайди. У ўзини ерга отиб у ёқдан-бу ёққа тинимсиз айлана бошлади. Энди ҳақиқий хуруж бошланганди. Уни кўтариб ичкарига олиб кетишди.

Ҳали балоғат ёшига етиб улгурмаган бу аёлнинг икки боласи борлигини эшитиб қулоқларимизга ишонмадик. Лекин бу ҳақиқат эди. Аммо бечора болалар она меҳридан жудо экан. Уларнинг тарбияси билан анчадан бери Наташанинг қариндошлари шуғулланишар экан. Ҳақиқий она эса болаларини ўйламайди ҳам, уларнинг парвариши билан мутлақо қизиқмайди ҳам. Унинг бутун фикри-зикри «қора дори»да. Унинг домида куйиб-ўртанади. Доридан баҳраманд бўлгандагина лаззатланади, ҳузур олади. Бугун биров, эртага яна бир ўзга кишининг оғушида ётгани билан иши йўқ. Ишқилиб ўша «севгилиси» унга керакли оғуни топиб берса бас. Ундан ўзга киши кўзига кўринмайди. Гиёвандлик инсон онгини бутунлай заҳарлагани шу бўлса керак-да.

Бу ҳолни кўра туриб бизга яқин таниш бўлган бир хонадонда рўй берган фожиани беихтиёр эсладик.

Содиқжон хотини Севара билан севиб-севилиб оила қурганди. Аҳду вафога содиқ эр-хотинни кўрган кишининг ҳаваси келарди. Негаки икки ёш чирою одобда бир-биридан қолишмасди. Улар бир институтда ўқишарди. Илмга чанқоқликлари туфайли талабалик йиллари тугагач шу институтда қолишди, аспирантурага кириб ўқишни давом эттиришди.

Йиллар ўтди. Биринчи бўлиб Севара илмий даражали бўлди. Содиқжон ҳам илмий ишини тугатган, бугун-эрта қувончли кунни бошидан кечириш арафасида турарди. Бироқ бу кун ҳадеганда келавермас, турли ҳодисот ва сабаблар билан ҳимоя орқага суриларди.

Бу орада Содиқжоннинг отаси вафот этди. Энг ёмони унинг икки ёшли ўғилчаси машина тагида қолиб фожиали ҳалок бўлди. Шундан кейин Содиқжон ўзига келмай қолди. Сабабсиз ишга келмайдиган одат чиқарди. Домласи бир-икки бор унга тасалли берган бўлиб ҳимояни тезлатишга ундади. Содиқжон ҳозир кўнглига ҳеч нарса сиғмаслигини айтиб ивирсиб юраверди. Бўш вақтларини уйи олдидаги пивохонада ўтказадиган бўлди.

Олдинига Севара бунга эътибор бермади. Чунки биринчи фарзанди — ширингина ўғилчасининг қайғуси унинг дили тубидан кетиб улгурмаганди. Кунлар ўтган сари Содиқжоннинг беўхшов улфатлари кўпайди. Бемаврид уларни тез-тез уйга бошлаб келадиган бўлди. Шундай кезларда ичкиликбозлик тонггача давом этар, Севара уларга хизмат қилиб чарчарди. Улфатчиликдан кейин узоқ вақт диққинафас ва қўланса ҳид аримай қолган уйини тишини-тишига қўйиб, ўкчий-ўкчий тартибга келтирарди.

Бу ҳид наша ҳиди эканлигини Севара кейинроқ тушунди. Тушундию бутун дунёси қоронғу бўлди. «Наҳотки эри... Йўғэ, шундай одам... Ичкилик ичиши, чекиши рост. Лекин бунақа нодонликка бормаса керак. Яна ким билсин, дўстинг ола қарға бўлгандан кейин...»

Мана шуни ўйлаб Севара лабини тишлади. Ўғилчасининг дарди-ҳасрати етмагандек эриники ортиб тушди. «Йўқ, қандай бўлмасин уни бу йўлдан қайтариш керак».

Шундай қилди ҳам. Содиқжонга бу гаплар ёқмади шекилли хотинига зардали қараб қўйди-да, индамай кўчага чиқиб кетди. «Эри яхши одам, уни йўлдан урганлар мана шу ҳамтовоқлари. Унга ётиғи билан тушунтириш керак».

Севара икки ўт орасида ёнарди. Кечқурун эри билан хонадонига кириб келган улфатларига бу сафар қиё боқмади, дастурхон ёзмади. Содиқжон ҳовлига чиқиб, хотинига бир-икки ишора қилди. Лекин Севара бепарво юраверди.

Ҳар гал баҳоли қудрат дастурхон ёзиладиган хонадондаги бу одатни кўриб улфатлари пичинг қила-қила уйларига тарқалишди. Бу таънаю маломатлар Содиқжонга ёмон таъсир қилди. Аламидан нашани меъёридан ортиқ тортиб юборди. Гандираклаб хотини ётган уйга кирди.

— Ҳов, менга қара. Кимман ўзи сенга, эрманми ёки...

Содиқжон тўсатдан уни тарсакилаб юборди. Севара алам устида бир нарса деди. Шундан кейин эр қўлига баттар эрк берди. Бу ҳам етмагандек стол устида турган пичоқни олиб хотинининг дуч келган жойига ураверди. Қўшни хонада ётганлар югургилаб чиққунларича бўлар иш бўлиб улгурганди. Еру кўк қон, Севара юрагини чангаллаганича остона олдида ётарди.

Гиёвандлик бора-бора инсонни ўз домига тортиб, уни бутунлай кишанлаб олишини ана ўшанда яна бир бор ҳис этдик. Унинг бало-қазодек ёпирилган иллатидан яхши бир оила барбод бўлди, фожиали якун топди.

Бу воқеалар беихтиёр кишини ўйлантиради, хаёлга толдиради. Айниқса шаҳримизда содир бўлаётган қабиҳликларнинг ярмидан кўпи гиёвандлик орқасида келиб чиқаётгани ҳақидаги маълумотлар кишини даҳшатга солади. Афсуски, гиёванд моддаларни турли йўллар билан шаҳримизга олиб келаётган, уни «шинавандалар»га мўмай пулга сотаётган қаллоблар бу ҳақда мутлақо ўйлашмайди, фақат уларнинг чўнтаклари қаппайса бас. Бошқаси билан ишлари йўқ.

Энг хавфлиси гиёвандлик ёшлар орасида тарқалаётгани. Бу ҳақда гап кетса мактаб жамоаси бутун айбни ота-онага юклайди. Ота-она эса тошни ўқитувчига отади. Икки ўртада бола билганини қилиб юраверади. Шундай экан, келинг, азиз одамлар, ҳадеб айбни бир-бировимизга юклайвермай гиёвандликка қарши кескин кураш очайлик. Зеро, бизга юрт равнақи, унинг ёрқин келажаги ишониб топширилган экан, шу миллатнинг соғлиғи, бўлғуси авлодларнинг баркамоллиги учун фидойи бўлайлик. Гиёвандликнинг охири вой эканлигини чидам билан ёшлар онгига қуяйлик. Ана шундагина эл-юрт тақдири учун куюнчаклигимизни намоён этган бўламиз.

Маҳмуд КОМИЛЖОНОВ.

Ҳикмат — бир ҳовуч олтин

ОҚИЛОНА ИШЛАШ ЙЎЛЛАРИ

• Фикр — озиқ, фикрлаш эса озиқланиш демакдир.

Виктор ГЮГО.

• Мантиқ — тафаккур кишиларининг аллоҳи.

Лион ФЕЙХТВАНГЕР.

• Тафаккурни нобуд этган одам уч карра қотилдир.

Ромен РОЛЛАН.

• Хатога йўл қўяётганимни кўра-била туриб, менга индамаган одамни душман деб ҳисоблайман.

• Ўз замони учун яшаган одам ҳамма замонлар учун яшаган бўлади.

Иоган ГЁТЕ.

• Бир киши мингга кирган экан, ундан сўрашибди:

— Дунёга тўйдингизми?

— Эшикдан кириб, дарчадан чиққанча бўлдим, — дея жавоб берибди мингга кирган киши.

• Ким беҳуда кўп ўйласа, ишида унум бўлмайди.

Фридрих ШИЛЛЕР

• Одамнинг қанчалик тарбия кўрганини жанжал вақтида билиш мумкин. Яхши кунларда ҳамма ҳам ўзини силлиққина тутиб юра олади.

Бернард ШОУ.

• Нега мен ичкилик ичмайман? Чунки миямни заҳарлашдан кўра, уни бошқа бирор фойдали томонга ишлата оламан.

Томас ЭДИСОН.

• Инсон оқилона иш юритиши учун уч йўл бор: биринчиси, мияни ишлатиш, бу — энг олижаноб йўл; иккинчиси, тақлид йўли — бу энг осони; сўнгги учинчиси, бошдан ўтган тажриба — бу эса энг аччиқ йўлдир.

КОНФУЦИЙ.

Мирзаали АКБАРОВ тўплаган.

НОЖЎЯ ИШ — КЕЛТИРАР ТАШВИШ

ЎҒРИ ҚЎЛГА ТУШДИ

Миробод туманидаги Ипподром-Гайдар кўчасида яшовчи Т. Салиманинг уйига номаълум киши ўғирликка тушиб, хонадон соҳибасининг гилам, буюм ва аудиожиҳозларини олиб кетади.

Туман ички ишлар бошқармаси ходимларига бу бир-икки бор содир этилган ўғирликка ўхшаб туюлди. Ўтказилган тезкор тадбирлар натижасида ҳеч қаерда ишламайдиган, ўғриликни ўзига касб қилиб олган В. Пак қўлга олинди. У илгари ҳам шу тумандаги бир нафақахўрнинг уйидан анча-мунча нарсаларни ўғирлаб кетиб, тутқич бермасдан юрганди. Ўғри ҳозир барча қилмишлари учун терговда жавоб бермоқда.

СОХТА ДИПЛОМЛАР

Жиноят қидирув ходимлари томонидан шаҳримиздаги Миробод туманида истиқомат қилувчи икки сохта дипломли шахс қўлга олинди. Бу дипломларнинг бири К. М. исмли шахсга берилган бўлиб, гўёки у 1988 йил Тошкент халқ хўжалиги институтини битириб чиққан. 1954 йилда туғилган У. Ш. ҳам бир дафтарга сиёҳ тегизмай Автомобиль йўллари институтини 1995 йил «битириб чиқди». Бироқ унинг қувончи узоққа бормади. Энди у дипломи ва «Ўзбланкношир» ишхонаси билан хайрлашишига тўғри келди. Кўриб турибсизки, сохта диплом билан киши ўзгаларни алдагани билан барибир Ички ишлар ходимларини алдай олмади.

ИЧКИЛИК КАСОФАТИ

Мирзо Улуғбек туманидаги хонадонлардан бирида ичкилик ичиш авжига чиқди. Шуниси таажжубланарлики, ичкилик ичиб ўтирган учовлон эркаклар эмас, аёллар эди. Наташанинг роса кайфи ошиб қолди. Марина билан даханаки аёллар «жанги» бошланди. Униси ҳам, буниси ҳам бўш келмади. Бирбировини ер юзида қандай сўкиш бўлса «сийлашди». Охир-оқибат Наташа жаҳл устида ошхонага чиқиб кетди-ю қўлида ош пичоғи билан қайтиб келди. Саноқли сониялар ичида Маринанинг қорнига пичоқ тортиб юборди. Бу воқеадан ҳанг-манг бўлиб қолган уй эгаси Нина Ивановна нима дейишини ҳам билмади. Бироқ қотиллик кўп вақт сирлигича қолмади. Уни Ички ишлар ходимлари тезда очишиб, қотилни Ички ишлар бошқармасига олиб келишди. Энди жиноятчи тегишли жазосини олади.

БЕБОШ БОЛАЛАР

Юнусобод туманининг 17-мавзесидаги уйлардан бирида ўғирлик содир этилди. Ўғрилар 16 ёшга тўлган Баҳром, Исмат ва Сергейлар бўлиб чиқди. Уч «оғайни» гапни бир жойга қўйиб тунги соат 2 дан 50 дақиқа ўтганида «Зита» корхонасида директор бўлиб ишлайдиган М. Б. нинг уйига ўғирликка тушишади. Улар уйда ҳеч ким йўқлигидан фойдаланишиб «Саратов» музлатгичи, телефон аппарати, тунги чироқ, сантехника анжомлари ва бошқа нарсаларни олиб чиқиб кетишади.

Бу жиноятни Юнусобод тумани Ички ишлар бошқармаси ходимлари ўз вақтида очишди. Ҳозир бебош болаларнинг иши юзасидан тергов ҳаракатлари давом этмоқда.

Мирза АБДУЛЛАЕВ,
Тошкент шаҳар Ички ишлар бош бошқармаси матбуот хизмати ходими.

Бош муҳаррир
Эркин ЭРНАЗАРОВ

Бешафқат ўлим ажойиб инсон, моҳир мутахассис ва ташкилотчи, Тошкент шаҳар ташқи ёритиш электр тармоқлари — «Тошшаҳарнури» корхонасининг директори Содиқжон Ортиқович Толиповни орамиздан олиб кетди. У оғир касалликдан сўнг 61 ёшида вафот этди.

СОДИҚЖОН ТОЛИПОВ

Содиқжон Толипов 1936 йилда Тошкент шаҳрида туғилган. Тошкент политехника институтини тугаллагандан кейин меҳнат фаолиятини «Ўзбеккўмир»нинг Ангрендаги кони электр механика цехида усталикдан бошлади. Сўнг Ангрен керамика комбинатида бош энергетик вазифасида ишлади.

1967 йилдан умрининг охиригача Содиқжон Толипов Тошкент шаҳар ташқи ёритиш электр тармоқлари — «Тошшаҳарнури» корхонасига директорлик қилди. Ана шу лавозимда унинг етук мутахассислиги, ташкилотчилик салоҳияти тўла намоён бўлди. Содиқжон Толипов Тошкент шаҳри ташқи ёритиш электр тармоқларини ривожлантириш ва такомиллаштириш ишига жуда катта ҳисса қўшди. Мустақил давлатимиз пойтахтини Шарқдаги энг кўркам, тунлари нурафшон шаҳарга айлантиришда унинг хизматлари бисёрдир.

Давлатимиз Содиқжон Толиповнинг кўп йиллик самарали меҳнатларини юқори баҳолаган. У «Ўзбекистонда хизмат кўрсатган саноат ходими» фахрий унвонига сазовор бўлган, Ўзбекистон Республикаси Фахрий ёрлиғи билан мукофотланган. 1994 йилда унга «Шуҳрат» медали ҳам берилган.

Ажойиб инсон, меҳрибон дўст Содиқжон Толиповнинг порлоқ хотираси қалбимизда мангу сақланиб қолади.

БИР ГУРУҲ ДЎСТЛАРИ.

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

ҚОҒОЗИМИЗНИНГ СИФАТИ СИЗГА МАЪЛУМ!

Краснокамск шаҳридаги «ГОЗНАК» қоғоз фабрикаси

Юқори бадиий нашрлар, проспектлар, плакатлар ва ҳоказоларни чоп этиш учун оғирлиги 50-235 г/м², оқлиги 100%, турли форматли рулонли ГОЗНАК қоғозларини

ТОШКЕНТ шаҳридаги омбордан

СОТАМИЗ.

Ксерокопия учун А-4 форматли қоғозларни сотамиз. Оғирлиги 80 г/м², оқлиги 100%, бир пачкада 5 кг.дан, баҳоси — 520 сўм.

Ф-84 газета қоғозини

СОТАМИЗ.

Бир тоннасининг баҳоси — 60.000 сўм.

Телефон/факс (3712) 65-77-51, пейджер 2729, тел. 65-47-84.

Тошкент шаҳар ҳокимлиги пулли автомобиль сақлаш жойларини қуриш ва улардан фойдаланиш бўйича бошқарма бошлиғи Б. Қ. Норхўжаевга онаси **Мавлуда ая УСМОНҚОРИ қизининг** вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Тошкент шаҳар ташқи ёритиш электр тармоқлари — «Тошшаҳарнури» корхонаси жамоаси корхона директори **Содиқжон Ортиқович ТОЛИПОВнинг** вафот этганлигини чуқур қайғу билан маълум қилади ва марҳумнинг оила аъзолари, қариндош-уруғларига таъзия изҳор этади.

Ўзбекистон Давлат Жаҳон тиллари университетининг ректорати ва касаба уюшмаси иқтисод ва тадбиркорлик бўлимининг ходими Тўлқин Муҳамаджонович Носировга қизи **Малика Тўлқиновна НОСИРОВАнинг** фожиали ҳалок бўлганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этадилар.

ҲАФТАЛИК КЎРСАТУВЛАР

TV 12 август — 18 август TV

ДУШАНБА, 12

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.30 «Ҳафтанома».

*

8.30 Эстрада қўшиқлари.
9.00 «Замин фидойилари». Телеочерк.
9.25 «Тилга эътибор...»
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Эртаклар яхшиликка етаклар...» «Фотиманинг саргузаштлари». Республика қўғирчоқ театрининг спектакли.
11.00 «Жараён». Публицистик кўрсатув.
11.25 «Фан фидойилари». Академик Теша Зоҳидов.
11.55 «Бошсиз чавандоз». Бадиий фильм.
13.30 «Камондаги қалб». Мусиқий композиция.
14.00 — 14.05 Янгиликлар.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Эркатой».
18.20 Ўзбекистон Республикаси Мустақиллигининг 5 йиллигига. «Истиқлол жамоли».
18.50 «Мозийдан садо».
19.05 «2000-йилдан сўнг». Телесериал.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 Биржа ва банк хабарлари.
20.15 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 Буюк келажак сари. «Солиқ ва бож — иқтисодиётимиз таянчи».
21.25 «Зарчашма».
21.45 «Мусиқа хиёбони».
22.05 «Рангин дунё». Бадиий-публицистик кўрсатув.
22.30 «Морена Клара». Телесериал.
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 Футбол. Ўзбекистон чемпионати. «Нурафшон» — «МҲСК».
00.40 Тунги тароналар.
00.50 — 01.00 «Ватан тимсоллари».

II

18.00 Янгиликлар.
18.15 «Услуб» (мода янгиликлари).
18.25 «Палитра».
18.55 «Мультфейерверк».
19.20 «Клип-антракт».
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.55 «Камертон».
20.10 «Мусиқа, холос».
20.30 «Ахборот».
21.00 «Курьер».
21.20 «Прайм-тайм».
21.30 Оҳанглар ва Эълонлар.
21.50 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
22.40 — 23.30 «Спорт қитъаси».

III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Ўзбектелефильм» таништиради: «Гуллар юртининг дурдоналари».

*

Россия жамоат телевидениеси 18.10 — 20.35

*

20.35 «Дорбоз Тошкенбоевлар». Телефильм.

Россия давлат телевидениеси 21.00 — 21.30

21.35 «Янги қурбон». Телесериал.
22.25 — 22.30 Янгиликлар.

IV

17.10—18.45 Туркия телевидениеси.

18.45 «Мулькарусель».
19.00 «Кўзмунчоқ». Болалар учун дастур.
19.30 «Замин саховати».
20.00 Эълонлар.
20.05 «М-хабар».
20.15 «Ўтган кунлар».
20.45 Эълонлар.
20.50 Кинематограф. «Инспектор Фрост». Телесериал.
21.35 «5+1».
22.05 Эълонлар.
22.10 «Кимга қанақа?»
23.10 «Спорт-тайм».
23.40—23.50 «Хайрли тун!».

СЕШАНБА, 13

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».
8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.35 «Олам ва одам». Маърифий кўрсатув.
9.00 Биржа ва банк хабарлари.
9.15 «Ўзбектелефильм» кўрсатади: «Най».
9.30 «Тараққиёт». Публицистик кўрсатув.
10.00 Янгиликлар.
10.05 Болалар учун. «Қувноқлар даврасида».
10.30 Инглиз тили.
11.00 «Сиҳат-саломатлик».
11.30 «Шарқдан нур таралур...» Адабий кўрсатув.
12.00 Футбол шарҳи.
12.15 «Оловуддиннинг сеҳрли чироғи». Бадиий фильм.
13.35 Лирик концерт.
14.00 Янгиликлар.
14.05 — 15.15 ЎзТВ хазинасидан. Иззат Султон. «Имон». Видеофильм. 1-қисм.

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Эртак».
18.25 «Спорт. Спорт. Спорт».
18.40 «Виждон». Телесериал.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Дурдона».
20.15 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 Буюк келажак сари. «Бизнес-академия».
21.15 «Оҳанглардан таралган меҳр».
21.40 «Альманах-TV». Д.Д.Д. ва бошқалар.
22.15 Ўзбекистон Республикаси Мустақиллигининг 5 йиллигига. Ўзбекистон телевидениесида вилоят студияларининг кўрсатувлари. Экранда — Сурхондарё вилояти.
22.45 «Замон».
22.50 Ўзбекистон Республикаси Мустақиллигининг 5 йиллигига. «Умид чечаклари».
23.00 «Мусиқий саёҳат».
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 Футбол. Ўзбекистон чемпионати. «Чилонзор» — «Шаҳрихон».
00.40 Тунги тароналар.
00.55 — 01.00 «Ватан тимсоллари».

II

18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Мультфейерверк».
18.25 «Тропиканка сири». Телесериал.
19.15 «Блиц». Фотокўрик.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Постфактум».
20.05 «Нафис мажлислар». Хотин-қизлар учун кўрсатув.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «АРТ-журнал».
21.15 Оҳанглар ва Эълонлар.
21.55 «Кинонигоҳ».
23.35 — 00.35 «Спорт қитъаси».

III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Тараққиёт сари йўл».

*

Россия жамоат телевидениеси

6.30 — 8.00 «Телетонг».

* * *

18.10 — 20.35

*

20.35 «Тоғ кўллари сирлари», «Ёз оқшоми». Телефильмлар.

*

Россия давлат телевидениеси 21.00 — 21.30

21.35 «Янги қурбон». Телесериал.
22.25 — 22.30 Янгиликлар.

IV

17.10—18.45 Туркия телевидениеси.

18.45 «Мулькарусель».
19.00 «Шифокор билан мулоқот».
19.30 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари.
20.05 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
21.00 «Дипкурьер».
21.15 «Солиқ ҳақида сабоқлар».
21.30 «Спорт-дайджест».
22.00 «Океандан океангача». USA-круиз.
22.30 «Кулгу асло қаритмас».
23.05 «Сиз учун куйлайман». Влад Усмонов.
23.25—23.35 «Хайрли тун!»

ЧОРШАНБА, 14

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».
8.25 «Кекса санъаткорлар».
9.00 «Катта хирмон йўлида». Публицистик кўрсатув.
9.25 «Бола бошидан...».
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Обидалар — руҳият рамзи».
10.30 Алифбо сабоқлари.
11.00 «Жаннат — оналар оёғин остидадур...». Публицистик кўрсатув.
11.30 «Кичкинтой» устахонаси.
12.00 Рақслар олами.
12.30 У. Гаджибеков. «Аршин мол олан». Аброр Ҳидоятов номидаги ўзбек драма театрининг спектакли.
14.00 Янгиликлар.
14.05 — 14.55 ЎзТВ хазинасидан. Иззат Султон. «Имон». Видеофильм. 2-қисм.
18.00 Янгиликлар.
18.10 Болалар учун концерт.
18.25 «Замон билан ҳамнафас».
18.40 «Пойтахт концерт залларида».
19.00 «Сайёрамиз садоси». Публицистик кўрсатув.
19.20 «Оҳанглар оғушида».
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.55 Фольклор-этнографик жамоаларининг «Зилол» телевизион фестивали.
20.15 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 Буюк келажак сари. «Иқтисодиёт чорраҳаларида».
21.15 «Оҳанглар оғушида».
21.25 «Диёнат». Ҳуқуқий-публицистик кўрсатув.
21.45 «Мен Ватанни мадҳ этаман...».
21.55 «15 дақиқа спорт ҳақида».
22.10 «Автоолам».
22.25 «Морена Клара». Телесериал.
23.10 «Сўз Сизга». Ёшлар учун кўрсатув.
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 Тунги тароналар.
00.20 — 00.30 «Ватан тимсоллари».

II

18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Мультфейерверк».
18.30 «Табиат дунёси».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Дунё бўйлаб...».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Гиннес-шоу».
21.25 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.05 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
22.55 — 23.55 «Спорт қитъаси».

III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Ўзбектелефильм» таништиради: «Заргар».

*

Россия жамоат телевидениеси

6.30 — 8.00 «Телетонг».

* * *

18.10 — 20.35

*

20.35 Эълонлар.
20.40 «Жонли сайёра».

*

Россия давлат телевидениеси 21.00 — 21.30

*

21.30 Эълонлар.
21.35 «Янги қурбон». Телесериал.
22.25 — 22.30 Янгиликлар.

IV

17.10—18.45 Туркия телевидениеси.

*

18.45 «Ўзбекистон муштарак».
18.50 «Мулькарусель».
19.05 Эълонлар.
19.10 «Жаҳон болалари».
19.40 «Дўстлик қанот ёзганда».
20.10 «Тошкент оқшомида».
20.40 Кинематограф. «Инспектор Фрост». Телесериал.
21.25 «Самарали изланишлар».
21.55 «Маънавият сарчашмалари».
22.25 Эълонлар.
22.30 «Шарқ тафаккури».
23.00 «IV канал эксклюзиви».
23.30 Эълонлар.
23.35 «Юлдузлар жилоси».
00.05—00.15 «Хайрли тун!».

ПАЙШАНБА, 15

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».

*

8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.35 Болалар учун. «Она шаҳрим».
8.55 Буюк келажак сари. «Иқтисодиёт чорраҳаларида».
9.10 «Ўзбектелефильм» кўрсатади: «Мусаввир нигоҳи».
9.20 «Хотира». Шарофиддин Шарипов.
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Санъат ғунчалари».
10.35 «Оналар мактаби».
11.05 «Олтин занжир». Бадиий фильм.
12.30 Ўзбек куйларидан концерт.
13.00 «Маърифат» видеоканали.
14.00 Янгиликлар.
14.05 — 15.10 «Ҳаворанг атиргул». Болалар учун фильм.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Катта танаффус».
18.30 «2000-йилдан сўнг». Телесериал.
18.50 «Омонлик тилаймиз!».
18.55 «Аввал иқтисод...».
19.10 «Кўзгудаги акс». Фототанлов.
19.20 «Дилнавоз садолар».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Юзма-юз». Мулоқот.
20.15 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Буюк келажак сари».
21.20 «Мутойиба».
21.35 «Дилнавоз садолар».
22.00 «Одобнома».
22.10 Ҳиндистон мустақиллиги кунига. «Жаннат». Бадиий фильм. 1-серия (Ҳиндистон).
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 «Жаннат». Бадиий фильм. 2-серия (Ҳиндистон).
01.15 Тунги тароналар.
01.25—01.35 «Ватан тимсоллари».

II

18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Мультфейерверк».
18.35 «Тропиканка сири». Телесериал (Бразилия).
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Автосалон».
20.15 «Мусиқа, холос».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Хобби-холл».
21.15 Оҳанглар ва Эълонлар.
21.55 «Кинонигоҳ».
23.35—00.35 «Спорт қитъаси».

III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Оддий кун». Телефильм.

*

Россия жамоат телевидениеси

6.30 — 8.00 «Телетонг».

18.10 — 20.35

20.35 «Ўзбектелефильм» таништиради: «Зарафшон».
20.55 Эълонлар.

*

Россия давлат телевидениеси 21.00 — 21.30

*

21.30 Эълонлар.
21.35 «Янги қурбон». Телесериал.
22.25 — 22.30 Янгиликлар.

IV

17.10—18.45 Туркия телевидениеси.

*

18.45 «Мулькарусель».
19.00 «Сеҳр».
19.30 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари.
20.05 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
21.00 «02» тўлқинида».
21.15 «Эколот-коктейль».
21.45 «Компьютер-ревю».
22.10 «Онагинам».
22.45 «Кобра». Телесериал (АҚШ).
23.20—23.30 «Хайрли тун!».

ЖУМА, 16

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».
8.25 «Санъат олами».
8.55 «Юзма-юз». Мулоқот.
9.15 «Севимли саройимиз».
9.40 «Кашф этилаётган имкониятлар». Публицистик кўрсатув.
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Шоҳруҳ» клуби.
10.30 «Катта бўлишни хоҳламайман». Бадиий фильм.
11.55 «Халқ ижодиёти». «Ошиқ Ғариб ва Шоҳсанам» достони. 1-кўрсатув.
12.30 «Ислоҳот ва масъулият». «Мингдан бир имконият».
13.00 «Қирқ ҳунар ҳам оз...».
13.30 «Жонона келибдур...» Рушель Рубинов, Ўктам Аҳмедов.
14.00 Янгиликлар.
14.05 — 15.10 «Олти жаҳонгашта». Болалар учун фильм.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Митти юлдузлар».
18.25 «Офарин».
18.50 «Йигит омон бўлса...»
19.10 Бизнес ҳафта якунлари.
19.20 «Ўзбекистон — Ватаним маним!»
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Эртага — шанба».
20.15 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 Буюк келажак сари. «Мустақиллик солномаси».
21.25 «Ривоят».
21.35 «Таниш ва номаълум».
22.00 Маслаҳат.
22.20 «Морена Клара». Телесериал.
23.00 «Мафтункор чеҳралар».
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 Бизнес ҳафта якунлари.
00.05 Тунги тароналар.
00.15—00.25 «Ватан тимсоллари».

II

18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Мультфейерверк».
18.40 «Бизнес-уик».
19.00 «Сизнинг имконият».
19.10 «Мусиқа, холос».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Хусусийлаштириш: қадам-бақадам».
20.15 «Мусиқа, холос».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Видеогид».
21.20 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.00 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
22.20—23.20 «Спорт қитъаси».

III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Мусаввир». Телефильм.

*

Россия жамоат телевидениеси

6.30 — 8.00 «Телетонг».

* * *

18.15 — 20.35

*

20.35 «Мусиқий учрашувлар». «Шаҳзод» гуруҳи.

*

Россия давлат телевидениеси 21.00 — 21.30

*

21.30 Эълонлар.
21.35 «Янги қурбон». Телесериал.
22.25 Янгиликлар.
22.30 — 23.50 Киноклассика. Акиро Куросаванинг «Кугемуша» фильми. 1-серия.

IV

17.10—18.45 Туркия телевидениеси.

*

18.45 «Мулькарусель».
19.00 «Учқун».
19.35 Монитор-«Осиё».
19.55 «Билиб қўйган яхши».
20.20 «Бумеранг».
20.45 «Ўтмишсиз келажак йўқ».
21.20 «Коинот».
21.50 «Бу бўстон аро...».
22.20 «Кайфият».
22.50 «Мусиқий меҳмонхона».
23.30 «Араб эстрадаси».
24.00—00.10 «Хайрли тун!».

ШАНБА, 17

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».

*

8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.35 Диққат, премьера: Рустам Маъдиев, Фарҳод Олимов. «Девона». Муқимий номидаги Ўзбек мусиқали театрининг спектакли.

«Ёшлик» студияси намойиш этади:

10.45 «Тараннум». Мусиқий дастур.
11.15 «Менга сўз беринг!».
12.15 Вилоят студияларининг телевизион фестивали.
12.35 «Ёлқин». Тележурнал.
12.55 «Хазина».
13.15 «Экран хандаси».
13.35 «Халқ ижодиёти». «Ошиқ Ғариб ва Шоҳсанам» достони. 2-кўрсатув.
14.10—14.40 «Ёшлар ижоди». Баҳодир Иброҳимов ва Инобат Собирова.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Болалар учун. «Совға».
18.20 «Олам».
18.35 «Ҳайрат».
18.45 «Сиз севган қўшиқ».
19.05 «Мактуб».
19.15 «Оққуш».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Оқшом эртаклари.
20.05 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида).
20.15 «Оҳанглар оғушида».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 Буюк келажак сари. «Ишингиз бароридан келсин!».
21.20 «Ўзбекистон — Ватаним маним!»
21.35 «Рангин дунё». Бадиий-публицистик кўрсатув.
21.55 «Мусиқа салтанати».

«Тунги ёғду». Дам олиш дастури:

22.15 «Заковат».
22.25 «Мўъжиза».
22.40 «Имкон чўққилари».
22.55 «Леди Жейн». Бадиий фильм.

II

9.00 «Мультдаста».
9.15 «Боланинг тили...»
9.25 «Табиат шифохонаси».
9.35 Дилором наволар.
9.45 «Таманно».
9.55 «Йўловчи ва транспорт».
10.00 «Мусиқий майдонча».
10.25 Видео янгиликлари.
10.45 Видео—«О».
12.25—13.25 «Спорт қитъаси».

***

18.00 «Мульттўплам».
18.20 «Жозиба».
18.30 Эълонлар.
18.35 Телесериал. «Норизо ва ношукурлар» туркумидан. 1-фильм. «Онаизор» (Миср Араб Республикаси).
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.55 «Компьютер-Осиё».
20.15 «Дубляж».
20.30 «Ахборот».

«Шанба оқшоми». Дам олиш дастури:

21.00 «Зиндаги ёхуд муҳаббат».
21.20 «Алмисоқдан қолган дўкон».
21.30 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.10—23.50 Видео — «О».

III

17.55 Дастурнинг очилиши. Эълонлар.

*

Россия жамоат телевидениеси 18.05 — 20.35

*

20.35 Эълонлар.
20.40 Киноклассика. Акиро Куросаванинг «Кугемуша» фильми. 2-серия.

*

Россия давлат телевидениеси 22.00 — 22.30

*

22.30 — 22.55 «Асрларга татигулик». Телефильм.

IV

«Чинор» видеоканали:

10.00 «Замандас».
10.30 «Безнен мирас».
11.00 Эълонлар.
11.05 «Чинсен».
11.35 Эълонлар.
11.40—12.50 Болалар учун фильм. «Буюк ҳайвон ўргатувчи».

* * *

17.10—18.45 Туркия телевидениеси.

*

18.45 «Мулькарусель».
19.00 «Қувноқ ёз».
19.20 Эълонлар.
19.25 «Спорт-дайджест» (рус тилида).
19.55 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
20.45 Эълонлар.
20.50 «Олам ва одам».
21.15 Хайрли тун, кичкинтойлар!
21.20 «Кинонинг олтин асри». Луи де Фюнес «Инсон—оркестр» фильмида (Франция).
22.40 «Ассалом, Франция!». Серж Лама куйлайди.
23.00 «Рақслар қанотида».
23.30 Эълонлар.
23.35—23.45 «Хайрли тун!».

ЯКШАНБА, 18

I

6.30 «Ассалом Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».

*

8.25 «Камалак». Болалар учун кинодастур.
10.00 «Ватанимга хизмат қиламан!».
11.00 «Қувноқ стартлар». Саралаш мусобақалари.
11.45 «Ташриф». Дам олиш дастури.
12.15 «Етти хазинанинг бири». Балиқчилар кунига бағишланади.
12.35 М. Бобоев. «Кўнгил кўчалари». Видеофильм. 4-куй.
13.15 Футбол. Ўзбекистон чемпионати. «МҲСК»— «Атласчи».
14.00—15.00 «Болалигим — пошшолигим». Видеоканал.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «LEGO» сайёраси».
18.15 «Виждон». Телесериал.
19.00 «Келгуси ҳафтада».
19.15 «Оҳанглар оғушида».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Панорама» (рус тилида).
19.55 Эълонлар.
20.00 «Юлдузлар».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ҳафтанома».
21.00 Эълонлар.
21.05 Буюк келажак сари. «Мустақиллик солномаси».
21.25 Илҳом сатрлари.
21.30 «Шахс ва бахс».
21.55 «Бу мунис лаҳзалар». Мусиқий кўрсатув.
22.10 ЎзТВ экранида премьера. М. Бобоев. «Кўнгил кўчалари». Видеофильм. 5-куй.
22.50 Футбол олами.
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ҳафтанома».
24.00 «Келгуси ҳафтада».
00.15 Тунги тароналар.
00.25—00.35 «Ватан тимсоллари».

II

9.00 «Мульттўплам».
9.20 «Жозиба».
9.35 «Компьютер-Осиё».
9.55 «Дубляж».
10.05 «Зиндаги ёхуд муҳаббат».
10.25 «Алмисоқдан қолган дўкон».
10.35 Видео—«О».
12.15—13.15 «Спорт қитъаси».

***

18.00 «Мультдаста».
18.20 «Боланинг тили...»
18.35 Эълонлар.
18.40 «Табиат шифохонаси».
18.50 Дилором наволар.
19.00 «Таманно».
19.10 «Дармон».
19.20 «Транспорт ва йўловчи».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Панорама» (рус тилида).
19.55 Эълонлар.
20.00 «Сиздан ишорат». Мусиқий кўрсатув.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ҳафтанома».
21.00 Эълонлар.
21.05 Телесериал. «Норизо ва ношукурлар» туркумидан. 2-фильм. «Онаизор» (Миср Араб Республикаси).
21.50 «Даракчи».
22.00 Видео янгиликлари.
22.20 Оҳанглар ва Эълонлар.
23.00—00.40 Видео — «О».

III

17.05 Дастурнинг очилиши. Эълонлар.

*

Россия жамоат телевидениеси 17.15 — 22.25

*

22.25 Эълонлар.

*

Россия давлат телевидениеси 22.30 — 00.10

*

00.10 — 00.35 «Панорама».

IV

10.00 «Эй! Тонгингиз хайрли бўлсин!».
10.30 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида).
10.40 «Эртакларнинг сеҳрли олами».
12.10 «Жонли сайёра».
12.30 Эълонлар.
12.35 «Парле ву франсэ?» Француз тили ҳамма учун.
13.05 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари.
13.35 «Учувчи шифокорлар». Телесериал (Англия).
14.15 Эълонлар.
14.20 «Оқ соя».
14.50 «Киносалон». Аль Пачино ва Шон Пен Брайн де Пальманинг «Карлито йўли» фильмида.

17.10—18.45 Туркия телевидениеси.

18.45 «Мулькарусель».
19.00 «Телеташриф».
19.10 Эълонлар.
19.15 «Иштирок этувчилар».
19.45 Киносалон. Аль Пачино Брайн де Пальманинг «Чандиқли юз» фильмида.
21.10 Эълонлар.
21.15 «ТВ IV да етти кун».
21.30 «Чандиқли юз» (фильмнинг давоми).
22.55 Эълонлар.
23.00 «Туризм-ревю».
23.30 «Сенинг вақтинг».
24.00—00.10 «Хайрли тун!».

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ
TOSHKENT OQSHOMI

Муассис: ТОШКЕНТ ШАҲАР ҲОКИМЛИГИ

Манзилимиз: 700000, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32

Телефонлар: хатлар — 33-29-70; эълонлар: 33-08-74

Душанба, чоршанба ва жума кунлари чиқади. Нашр кўрсаткичи 64690

Нашрни етказиб бериш масалалари бўйича турар жойлардаги почта бўлимларига ёки «Тошкент почтаси»га 33-74-05 телефонига мурожаат қилишингиз мумкин.

Рўйхатдан ўтиш тартиби: №10. ❖ Буюртма Б-0432. ❖ Ҳажми — 2 босма табоқ офсет усулида босилади. ❖ Қоғоз бичими А-2 «Шарқ» нашриёт матбаа-концерни босмахонаси. ❖ Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй. ❖ Босмага топшириш вақти 11.30. ❖ Босишга топширилди: 11.30. 5.715 нусхада босилди. 1 2 3 4 5 6.